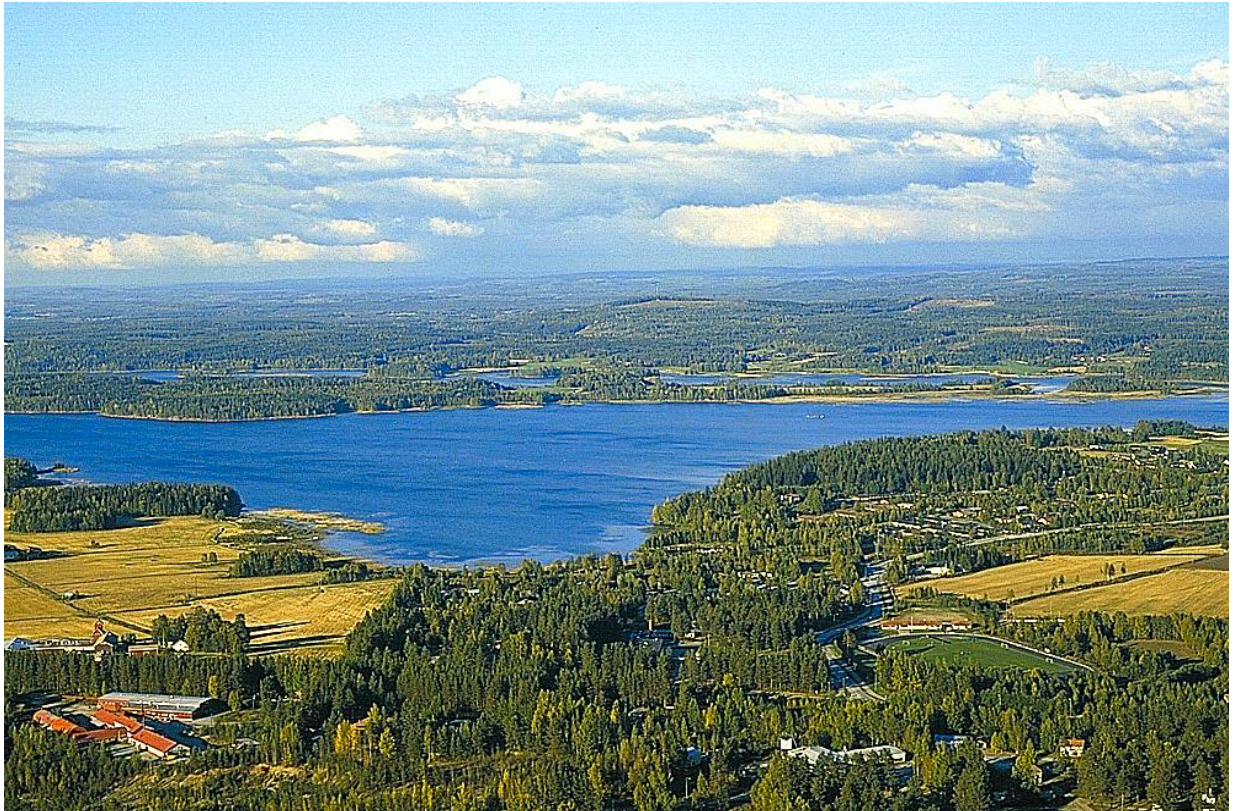

NURMEKSEN KESKUSTAAJAMAN RANTAOSA YLEISKAAVA

YLEISKAAVASELOSTUS

Kuva 1: Nurmeksen ranta-alue Haapalahdesta

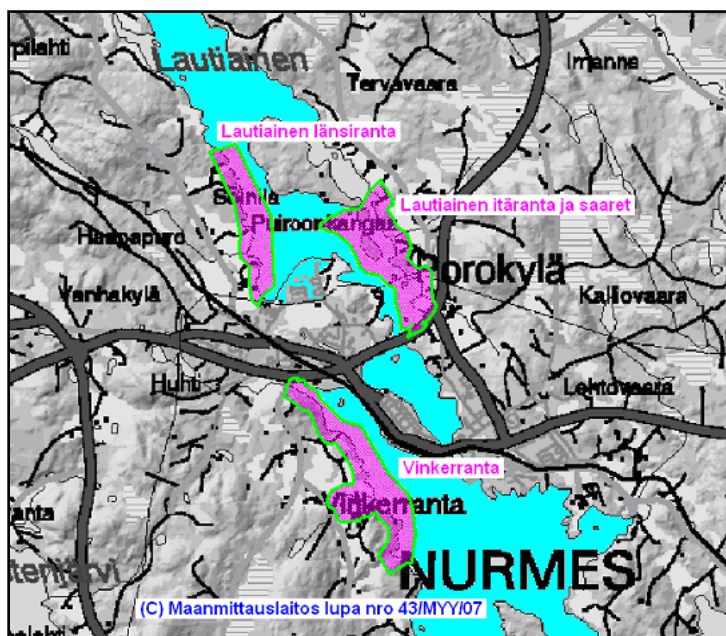

***NURMEKSEN KAUPUNKI
LIEKSAN JA NURMEKSEN TEKNINEN VIRASTO
MAANKÄYTTÖ
9.4.2013/3.7.2013***

Esipuhe

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 40 §:n mukaan yleiskaava esitetään kartalla. Kaavaan kuuluvat kaavamerkinnot ja -määräykset. Yleiskaavaan liittyy myös yleiskaavaselostus. Kaupunginvaltuusto voi hyväksyä yleiskaavan oikeusvaikutteisena tai oikeusvaikutuksettomana. Oikeusvaikutteinen yleiskaavakartta saa juridisen aseman kaavamerkintöineen ja -määräyksineen. Yleiskaavaselostus on liiteaineistoa, joka perustelee ja kuvaa yleiskaavaa.

Nurmeksen keskustaajaman rantaosayleiskaavoituksessa on kyse voimassa olevan oikeusvaikutuksettoman yleiskaavan (rakennesuunnitelma 2010) ja vuodelta 1975 olevan keskustaajaman yleiskaavan osittaisesta tarkistamisesta ja laajentamisesta ranta-alueille, joilla ei vielä ole yleiskaavaa. Yleiskaavan tarkoituksena on Nurmeksen keskustaajaman ranta-alueiden maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Kaavoitusjaosto on 14.12.2006 päättänyt eriyttää keskustaajaman ranta-alueet muusta yleiskaavoituksesta ja päättänyt, että ranta-alueille laaditaan oma Nurmeksen keskustaajaman rantaosayleiskaava.

© Maanmittauslaitos lupa nro 43/MYY/07

Kuva 2: Yleiskaavoituksen suunnittelualueet eri ranta-alueilla

Rantaosayleiskaavoituksessa yhteen sovitaan loma- ja muun rakentamisen sekä alueiden käytön periaatteet, kuten myös rakennus- ja luonnonsuojelun tavoitteet, sekä maanomistukseen liittyvät oikeudet, ympäristöarvot, riittävien vapaa-alueiden säilyminen sekä yleiset tarpeet.

Rantaosayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 72 § 1 momentin nojalla maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseksi suoraan yleiskaavan perusteella rakennusluvalla. Yleiskaavasta tulee oikeusvaikutteinen ja maankäyttö- ja rakennuslain 76 §:n nojalla maanomistajilta peritään kaavoitusmaksu kaavasta saamansa hyödyn perusteella.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon laissa säädetyllä tavalla.

Tiivistelmä

Nurmeksen keskustaajaman rantaosayleiskaavoituksessa on kyse voimassa olevan oikeusvaikutuksettoman yleiskaavan (rakennesuunnitelma 2010) ja vuodelta 1975 olevan keskustaajaman yleiskaavan osittaisesta tarkistamisesta ja laajentamisesta ranta-alueille, joilla ei vielä ole yleiskaavaa. Yleiskaavan tarkoituksena on Nurmeksen keskustaajaman ranta-alueiden maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Kaavoitusjaosto on 14.12.2006 päättänyt eriyttää keskustaajaman ranta-alueet muusta yleiskaavoituksesta ja päättänyt, että ranta-alueille laaditaan oma Nurmeksen keskustaajaman rantaosayleiskaava.

Rantaosayleiskaavoituksessa yhteen sovitaan loma- ja muun rakentamisen sekä alueiden käytön periaatteet, kuten myös rakennus- ja luonnonsuojelun tavoitteet, sekä maanomistukseen liittyvät oikeudet, ympäristöarvot, riittävien vapaa-alueiden säilyminen sekä yleiset tarpeet.

Maankäyttö- ja rakennuslain 63 § mukaan tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia erityinen suunnitelma osallistumis- ja arviointimenettelystä (osallistumis- ja arviointisuunnitelma). Tätä tarkoittava suunnitelma on laadittu 9.4.2003, mutta kaavoituksen edetessä sitä on 7.12.2006 jouduttu tarkistamaan kaavoitusjaoston 14.12.2006 tekemän päätöksen mukaisesti.

Maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n mukaan alueellisen ympäristökeskuksen ja kunnan kesken on järjestettävä neuvottelu kaavan laadintaan liittyvien valtakunnallisten, seudullisten ja muiden keskeisten tavoitteiden selvittämiseksi. Tällainen neuvottelu on pidetty ensimmäisen kerran koko keskustaajamaa ajatellen 19.6.2003 alueellisessa ympäristökeskuksessa ja rantojen osalta uudelleen 4.1.2007 ja 13.11.2007.

Rantavyöhykkeille on 11.8.2006 laadittu alustavat yleiskaavaluonnokset ja maanomistajille on kirjeellä 21.8.2006 tiedotettu käynnistetyistä ns. täsmäkuulemisista. Ranta-alueet on jaettu ja kuulemiset suoritettu seuraavasti: Vinkerranta 29.8.2006, Lautiainen (länsiranta), 31.8.2006 ja Lautiainen (itäranta ja saaret) 5.9.2006. Näissä tilaisuuksissa maanomistajien mielipiteet on kirjattu ja ne on pyritty ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon yleiskaavan jatkotyöstämisessä.

Kaavoitusjaoston 14.12.2006 päätöksen yhteydessä on myös hyväksytty 7.12.2006 laadittu yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma koskemaan ainoastaan ranta-alueita. Samalla ranta-alueille on tarkistettu laadittuja alustavia rantaosayleiskaavaluonnoksia (3 osa- aluetta) ja näistä em. muutoksista on kuulutettu sanomalehti Ylä-Karjalassa 21.12.2006 ja kuulutus julkaistu kaupungin virallisella ilmoitustaululla ajalla 20.12.2006 -17.1.2007 sekä tiedotettu rantavyöhykkeen maanomistajille kirjeellä.

Viimeisimmän viranomais-/työneuvottelun 13.11.2007 perusteella yleiskaavatyön jatkaminen edellytti lähes kaikilta osin uudelleen tarkastelua. Näistä syistä keskustaajaman rantaosayleiskaavoituksen osalta on tarkistettu kaavoitusprosessin aikataulua siten, että kaavoitus otetaan nyt uudelleen tarkastelun kohteeksi ja pyritään se saattamaan vielä vuoden 2012 aikana ehdotus-vaiheeseen, koska rantojen osalla on esiintynyt rakentamispaineita jo vuoden 2013 kesälle.

Rantaosayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 72 § 1 momentin nojalla maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseksi suoraan yleiskaavan perusteella rakennusluvalla. Yleiskaavasta tulee oikeusvaikutteinen ja maankäyttö- ja rakennuslain 76 §:n nojalla maanomistajilta peritään kaavoitusmaksu kaavasta saamansa hyödyn

Yleiskaavan sisältövaatimukset.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon laissa säädetyllä tavalla.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukko-liikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonarvojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen
- 8) rakennettujen ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Sisällysluettelo

ESIPUHE.....	2
TIIVISTELMÄ	3
SISÄLLYSLUETTELO.....	5
1. JOHDANTO	6
2. LÄHTÖKOHDAT	7
3. SELVITYKSET	8
3.1 SELVITYSTARPEET JA -MENETELMÄT	8
3.2 VARSINAISET SELVITYKSET	8
3.2.1 Kaupunkirakenne ja historia.....	8
3.2.2 Luonnonympäristö.....	9
3.2.3 Rakennettu ja kulttuuriympäristö	19
3.2.4 Maisema ja kaupunkikuva	20
3.2.5 Liikenne ja yhdyskuntateknikka.....	20
3.2.6 Maanomistus.....	20
3.2.7 Suunnittelutilanne	20
3.2.9 Asuminen, palvelut ja sosiaaliset olot	29
4 TAVOITTEET	29
5. MAANKÄYTTÖVAIHTOEHDOT	30
6. YLEISKAAVA	30
6.1 YLEISKAAVAN KUVAUS (LUONNOS – EHDOTUS).....	30
6.1.1 Yleistä	30
6.1.2 Pohjakartta.....	31
6.1.3 Kokonaisrakenne ja mitoitus	31
6.1.4 Kuvaus alueittain ja toimialueittain	36
7. YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	42
7.1 ARVIOINTIMENETELMÄT	42
7.2 YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET	43
7.2.1 Luonnonympäristö.....	43
7.2.2 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen.....	44
7.2.3 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	44
7.2.4 Vaikutukset luotoon	44
7.2.5 Vaikutukset maisemaan	44
7.2.6 Vaikutukset liikenteen ja teknisen huollon järjestämiseen	45
7.2.7 Vaikutukset ihmisten terveyteen ja elinoloihin	45
7.2.8 Vaikutukset kulttuuriin	46
7.3 VAIKUTUKSET TALOUTEEN	46
7.4 VAIKUTUKSET SOSIAALISIIN OLOIHIN	46
8. YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN	47
8.1 TOTEUTTAMISEN VAIHEITTAISUUS.....	47
8.2 MUU SUUNNITTELU	48
8.3 EPÄVARMUUSTEKIJÄT.....	48
8.4 HAITTOJEN VÄHENTÄMISTOIMENPITEET	49
9. SEURANTA JA JÄLKIARVIOINTI	49
10. SUUNNITTELUN VAIHEET	49
8. LIITELUETTELO: KOHTAAN 12. LIITTEET (YMPÄRISTÖ- JA MUUT SELVITYKSET)	51

12. LIITTEET (YMPÄRISTÖ- JA MUUT SELVITYKSET)	51
13. YLEISKAHAVAKARTTA JA -MÄÄRÄYKSET	52
14. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA.....	53
15. KANTATILAKOHTAINEN TARKASTELU JA RAKENNUSOIKEUSTARKASTELU	54
16. RAKENNUSTEN INVENTOINTI.....	55
17. LIIKENNEMÄÄRÄT JA NOPEUSRAJOITUKSET	56
18. MUINAISJÄÄNNÖSINVENTOINTI.....	57
19. VASTINLUETTELO	57

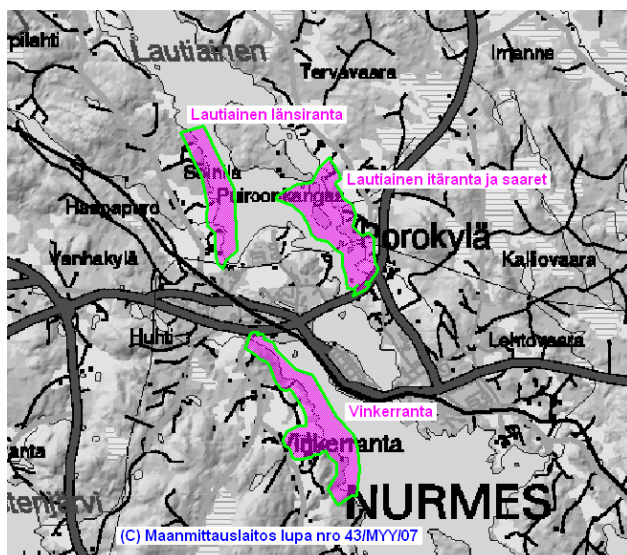
1. Johdanto

Nurmeksien keskustaajaman yleiskaavoituksessa on kyse voimassa olevan vuodelta 1975 oikeusvaikutuksettomien yleiskaavan osittaisesta tarkistamisesta ja laajentamisesta ranta-alueille, joilla ei vielä ole yleiskaavaa. Yleiskaavan tarkoituksena on Nurmeksien keskustaajaman ranta-alueiden maankäytön yleispiirteisestä ohjaamisesta sekä toimintojen yhteen sovittamisesta. Näille keskustaajaman ranta-alueille yleiskaava laaditaan maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseksi suoraan tämän yleiskaavan perusteella rakennusluvalla. Yleiskaavasta tulee oikeusvaikutteinen.

Suunnittelun aloittaminen on ollut esillä vuosittaisissa kaavoituskatsauksissa ja kaavoitusohjelmissa, ensimmäisen kerran vuonna 2003 ja viimeksi kaavoituskatsauksessa 2012. Tätä aiemmin on 9.4.2003 laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelman koskemaan koko keskustaajamaa, mutta kaavoituksen edetessä sitä on jouduttu 7.12.2006 tarkistamaan ja kohdentamaan koskemaan ranta-alueita. Kaavoitusjaosto on 14.12.2006 päättänyt eriyttää keskustaajaman muusta yleiskaavoituksesta ranta-alueet omaksi Nurmeksien keskustaajaman rantaosayleiskaavaksi. Muutoksesta on kuulutettu sanomalehti Ylä-Karjalassa 21.12.2006 ja kuulutus julkaistu kaupungin virallisella ilmoitustaululla ajalla 20.12.2006 -17.1.2007 sekä tiedotettu rantavyöhykkeen maanomistajille kirjeellä sekä asiakirjat ovat olleet nähtävänä myös kaupungin verkkosivuilla.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on 3.9.2012 tarkistettu ajan tasalle rantaosayleiskaavatyön jatkamista ajatellen.

Suunnittelun alueen (3 osa-alueita) muodostuvat Nurmeksien keskustaajaman suunnittelutarvealueen rantavyöhykkeistä (Lautiaisen länsiranta, Lautiaisen Itäranta ja saaret sekä Vinkerranta).

© Maanmittauslaitos lupa nro 43/MYY/07

Kuva 3: Suunnittelun alueiden sijoittuminen

Työohjelma pääpiireittäin.

- kaavoituksen alustava vireille tulo rantaosayleiskaavoituksen osalta; v. 2006
- osallistumis- ja arviointisuunnitelma kohdistettu ranta-alueisiin 7.12.2006.
- viranomaistyöneuvottelu rantojen osalta 4.1.2007.
- Osallisten I kuuleminen (yleisötilaisuudet) rantojen osalta; Vinkerranta 29.8.2006, Lautiainen (länsiranta) 31.8.2006 ja Lautiainen (itäranta ja saaret) 5.9.2006.
- erillisselvitykset/luontoselvitykset tehty jo ennen nykyistä kaavoituspäätöstä, vuodesta 1992 alkaen aina vuoteen 1996 saakka, jonka jälkeen niitä on täydennetty 18.-27.4.2006.
- tavoitteet vv. 2006 – 2007 ja tarkistus v. 2012
- vaihtoehtojen vertailu vv. 2006 – 2007 tarkistus v. 2012
- rantaosayleiskaavaluonnos I varsinainen luonnos 11.8.2006
- rantaosayleiskaavaluonnos II luonnos 13.9.2007
- osallisten II ennakkuuleminen rantojen osalta syksyllä 2007
- tarkistettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma 30.01.2013
- kaavaehdotuksen nähtävillä olo ja lausunnot kevät 2013
- hyväksymismenettely vuoden 2013 kevät-syksy.

2. Lähtökohdat

Nurmeksien keskustaajaman lähiympäristön ranta-alueiden kaavoituksen strategiana on; hakea ratkaisua kunnallistekniikalla varustettujen tai ilman sitä, korkeatasoisten loma-asuntojen ja ympärivuotisten asuntojen rakennuspaikkojen muodostamiselle, koska niille on ollut kysyntää.

Suunnittelutyön keskeisiä tavoitteita ovat

- rantarakentamisen selkeyttäminen,
- maanomistuksen liittyvien oikeuksien turvaaminen,
- maanomistajien tasapuolinen kohtelu,
- luonnon, kaupunki- ja maisemakuvan sekä kulttuuriarvojen vaaliminen.

Suunnittelutyön ongelmat ovat:

- mantereelta hyvin saavutettavien venevalkamien puute,
- pienille saarille rakennetut lomamökit,
- liian rantaan rakennetut lomamökit,
- liian tiheään rakennetut rantavyöhykkeet,
- avoimille paikoille rakennetut lomamökit,
- luonto-olosuhteiltaan ja maisemaltaan aroille rantavyöhykkeille rakentaminen,
- eläimistön häiriintyminen rantarakentamisen ja liikkumisen myötä,
- rantarakennusoikeuden jakaminen maanomistajakohtaisesti.

Suunnittelutyön kehitystarpeita ovat:

- em. ongelmakohtien minimoiminen suunnittelussa,
- ranta-alueiden rakentamisen periaatteiden havainnollistaminen,
- rantojen käytön tehostaminen,
- suojelun huomioon ottaminen,
- teknisen huollon kehittäminen,
- rantautumispaikkojen ja venevalkamien järjestäminen.

Suunnittelussa olevat rakennuspaikat on tunnustettu myös saarissa. Lautiaisen ja Vinkerrannan mannerrantojen rakentaminen tulee muodostumaan tiiviiksi. Saarissa rakentaminen tulee olemaan vähäisempää, mutta rakennuspaikoille pääsy edellyttää venevalkamien varaamista mantereelta. Tiivis mannerrakentaminen on vaikeuttanut sopivien venevalkamien löytymistä.

Rantarakentamisoikeuden jakaminen maanomistajakohtaisesti johtaa useassa kohdin rantavyöhykkeiden muodostumiseen tyypillisiksi nauhamaisiksi "loma-asutusmakkaroiksi".

Mitoituslukujen maksimiarvoja käytettäessä kaikilla rantavyöhykkeillä se johtaisi loma-asumisen, maiseman ja luonnon kannalta huonoon lopputulokseen.

3. Selvitykset

3.1 Selvitystarpeet ja -menetelmät

Suunnittelussa selvitetään:

- kaupunkirakennetta ja historiaa
- luonnonympäristöä
- rakennettua ja kulttuuriympäristöä
- maisemaa ja kaupunkikuvaa
- liikennettä JA yhdyskuntatekniikkaa
- maanomistusta
- suunnittelutilannetta
- väestöä ja työpaikkoja
- asumista ja palveluja
- valtakunnallisia intressejä
- sosiaalisia oloja

Selvitys on tapahtunut rinnan koko kaavoitusprosessin ajan ja erikoisosaamista tarvitsevien selvitysten, kuten luonto yms. selvityksissä (esim. liito-oravaselvitys) on käytetty ulkopuolisia asiantuntijoita.

3.2 Varsinaiset selvitykset

3.2.1 Kaupunkirakenne ja historia

Nurmeksen rakennesuunnitelman 2010 mukaan keskustaajama muodostaa kaupungin keskustan ja sen ympäristöön sijoittuu kolme pääkylää, joilla sijaitsee tai joille suunnitellaan maaseudun peruspalveluita ja joita pidetään kunnan tasapuolisen kehittämisen ja rakentamisen kannalta edullisina (Näitä kyliä ovat Lipinlahti, Savikylä ja Ylikylä). Keskustaajaman rantaosayleiskaava sijoittuu keskustaajaman kaupunkirakenteen laiduille rakennusjärjestyksen suunnittelutarvealueelle.

Metsäiset vaarat sekä vesistöt ovat leimaa-antavia kaupunkirakenteelle ja maisemalle. Nurmesta hallitsee Pielisen vesistö, jonka latvahaarat ulottuvat kaikkialle Nurmeksen ja Valtimon alueelle.

Pielisen ja Lautiaisen mannerrannat ovat suhteellisen tiheään loma-asutettuja. Maaperältään ne ovat kivikkoisia ja karuja. Maanviljelysmaisemat luovat vaihtelua muuten metsäisten (väliin hakattujenkin) vaarojen järvimaisemaan.

Rakentaminen on jatkunut melko tasaisesti 1890-luvulta 1910-luvulle saakka. Tällöin rakennuskantaa on ollut jo koko silloisen kauppalan alueella. Rautatie on valmistunut 1911 ja sen myötä liikenneolot ovat kehittyneet huomattavasti ja aiemmin tärkeän vesiliikenteen merkitys on vähentynyt. Suunnittelualueilla on ollut vain muutama maatilojen päärakennus. Rantarakentaminen loma-asuntojen osalta on pääasiassa tapahtunut 60 - 80 -luvulla. Vanhimmat rakennukset ovat 20 - 40 -luvulta. Ne ovat pääasiassa maatilojen päärakennuksia, joita suunnittelualueille sijoittuu vain muutama.

3.2.2 Luonnonympäristö

Ilmastollisesti Nurmес jakautuu kahteen vyöhykkeeseen. Ilmastoalueiden raja kulkee kaakko - luode suunnassa Pielisen pohjoispuolella. Pielinen vaikuttaa edullisesti ympäröivän alueen ilmastoon; tällä etelän puoleisella vyöhykkeellä on vuoden keskilämpötila $+2,0 - +2,5\text{ }^{\circ}\text{C}$, termisen kasvukauden pituus 150 - 155 vrk, talven pituus 160 - 165 vrk ja lumipeitteen paksuus 60 - 65 cm. Pohjoisemmalla vyöhykkeellä vuoden keskilämpötila on $+1,5 - +2,0\text{ }^{\circ}\text{C}$, termisen kasvukauden pituus 145 - 150 vrk, talven pituus 165 - 170 vrk ja lumipeitteen paksuus 65 - 70 cm. Vuotuinen sademäärä Nurmeksessä vaihtelee 550 - 600 mm.

Lumen osuus sadannasta on 30-40 %. Keskimääräinen vuotuinen haihdunta maa-alueilta on 350-400 mm ja järvistä n. 450 mm. Koska sadanta on haihduntaan verrattuna jopa kaksinkertainen, myös pintavalumat ovat suuret (keskim. 9-12 l/s/km²).

Sadeveden pH on Pohjois-Karjalassa keskimäärin 4,5-4,7. Kaukokulkeuman osuus happamoittavasta laskeumasta on noin 2/3, josta kolmannes on peräisin Venäjältä. Rikkilaskeuman kriittinen kuorma ylittyy jatkuvasti Nurmeksenskin alueella. Otsonikerroksen arvellaan pysyvän heikentyneenä koko tämän vuosisadan ajan.

Nurmeksens kallioperä koostuu pohjoiskarjalaisen pohjakompleksin kivilajeista. Pohjagneissi, jossa on graniittijuonia, muodostaa kallioperästä valtaosan. Tästä poikkeavat alueet ovat kiilleliusketta ja kiillegneissia.

Saramojoen vesistö laskee Pielisen yläpuoliseen Lautiaisjärveen. Saramojoen alajuoksulla siihen laskee idästä Kuohattijoki. Saramojoen keskivaiheilla on Saramojärvi, jonka yläpuolella joki haarautuu kolmeksi haaraksi: Mäntyjoeksi, jossa on Mäntyjärvi ja useita pieniä lampia, Mehtojoksi sekä Palojoeksi, jonka huomattavimmat järvet ovat Iso Parvajärvi, Sammaljärvi, Mujejärvi, Kolkonjärvi ja Suuri Palojärvi.

Nurmес kuuluu boreaaliseen havumetsävyöhykkeeseen ja sen alajaossa Pohjanmaan-Kainuun kasvimaantieteelliseen alueeseen. Alueella kohtaavat eteläiset ja pohjoiset lajit ja kasvillisuustyypit. Pohjoisesta on levinnyt lähinnä soiden ja suoniittyjen kasveja.

Nurmeksens harva asutus ja laaja pinta-ala mahdollistavat erämaisen elämistön viihtymisen alueella. Karhua, sutta ja ilvestä tavataan säännöllisesti, harvinaisuuksina toisinaan ahmaa,

metsäaurista, metsäpeuraa ja villisikaa. Kanadanmajava on istutustulokas. Uhanalaisesta liito-oravasta on runsaasti havaintoja myös suunnittelualueilla. Hirvi- ja jäniskanta on runsas.

Nurmeksen linnustossa on selvä pohjoinen leima; monet eteläiset lajit puuttuvat, mutta alueella pesii pohjoisia lajeja. Laulujoutsenkanta on vahvistunut. Kuikan pesinnän onnistuminen suunnittelualueilla riippuu paljolti veden pinnan vaihteluista ja tahattomasta häirinnästä.

Luontoselvityksiä on tehty aina vuodesta 1992 lähtien.

- Nurmeksen ranta- ja vesikasvillisuuskartoitus; Kimmo Inki ja Anneli Suikki (1992)
- Maankamاران muotojen kartoitus ja arviointi maankäytön suunnittelun kannalta; P-K:n vesi- ja ympäristöpiiri / Lyytikäinen Ari (1993)
- Lautiaisen, Nurmesjärven ja Pielisen pohjoisosan ranta-alueelle; Anneli Sulkava ja Pekka Sulkava syyskuussa (1996).
- liito-oravan asuin- ja oleskelualueiden tarkennusselvitys, Katri Kokkonen 2006

LUONTOSELVITYSTEN MERKITNTÖJEN SELITYKSIÄ.

Alueen merkittävyys: e= eläimistöllinen, k= kasvistollinen, n= maisemallinen, r= virkistys ja retkeily, b= biologisesti mielenkiintoinen, g= geomorfologinen, p= rakentamiseen soveltumaton

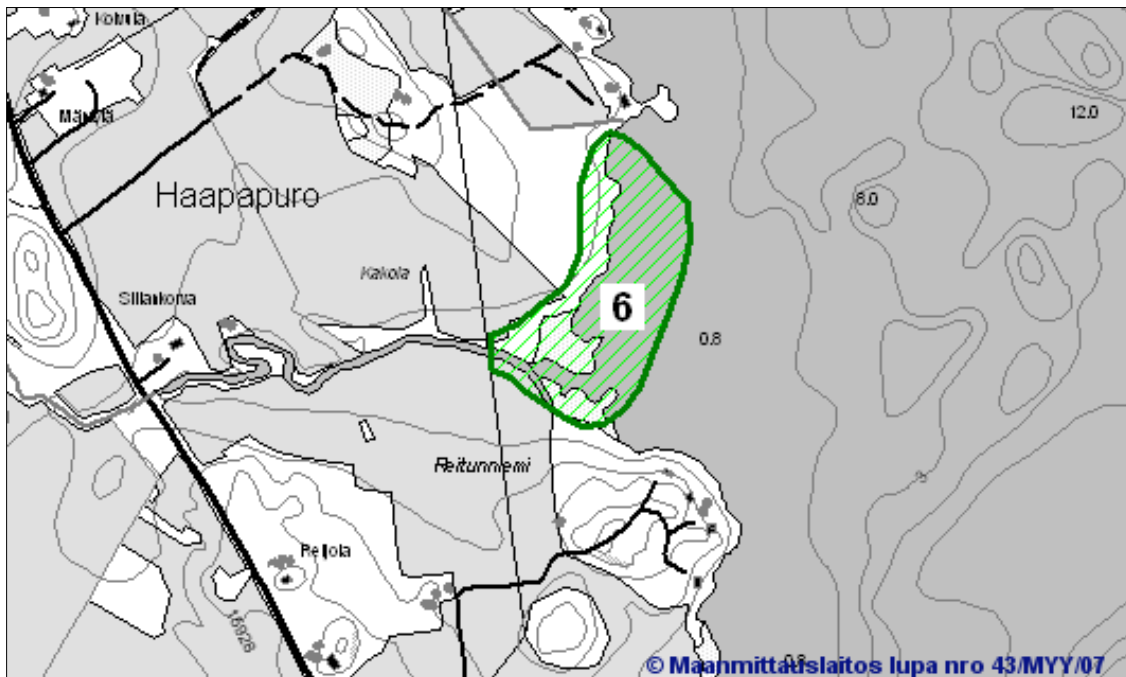
Biologisesti mielenkiintoisiin kohteisiin kuuluu lähinnä alueita, joilla todennäköisesti esiintyy joitakin uhanalaisia kasvi-, eläin- tai sienilajeja, mutta joita ei ole (ajan-/resurssien puutteen vuoksi) voitu varmistaa.

Arvoluokka: P= paikallinen, A= alueellinen, M= maakunnallinen, V= valtakunnallinen suojelu- tai muu merkitys

LAUTIAINEN (länsiranta)

Alueen merkittävyys	Arvoluokka	Alueen kuvaus	Maankäyttösuositukset ja muita kommentteja
6. Haapapuronsuu			
e b n r	V	Puronsuun saraikko on vesilinnuston tärkeää pesimäaluetta, jossa tavataan mm. silkkiuikku(2p), telkkä(1p), sinisorsa(2p), kalalokki (1p). Puro tarjoaa hyvät elinolosuhteet myös uhanalaiselle saukolle. Puron pohjoispuolella on lehtisekametsää, jonka runsaan aluskasvillisuuden muodostavat mm. mesimarja, isotalvikki ja metsäkurjenpolvi. Metsän takana on niityksi muodostumassa olevaa peltoa, jossa kasvaa mm. päivänkakkaraa, harakankelloa ja siiankärsämöä. Niitty tarjoaa elinmahdollisuuksia Nurmeksen päiväperhoskannalle.	Alue tulisi säilyttää luonnontilaisena ja rantarakentamisesta tulisi pidättäytyä. Metsänkäsittelyä olisi vältettävä. Metsän takana olevan niityn kuntoa voisi parantaa niittämällä se kahdesti kesässä, heinäkuun alussa ja syyskuussa, heinien vähentämiseksi. Niittyjen hoidosta on julkaistu tarkempaa kirjallisuutta.

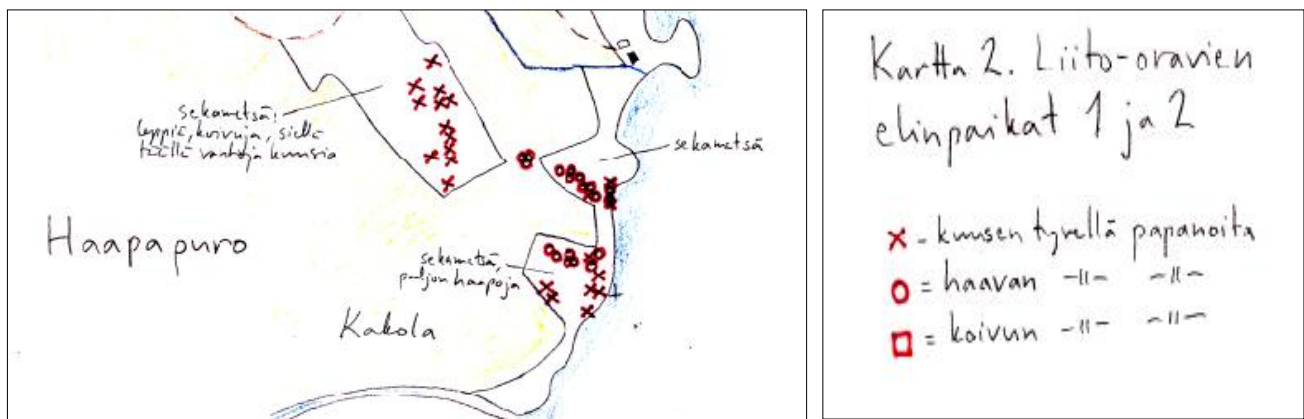
Kuva 4: Haapapuronsuun luontokartoitus

© Maanmittauslaitos lupa nro 43/MYY/07

Kuva 5: Haapapuronsuun luontokartoitusalue

Liito-oravakartoituksen täydentäminen.

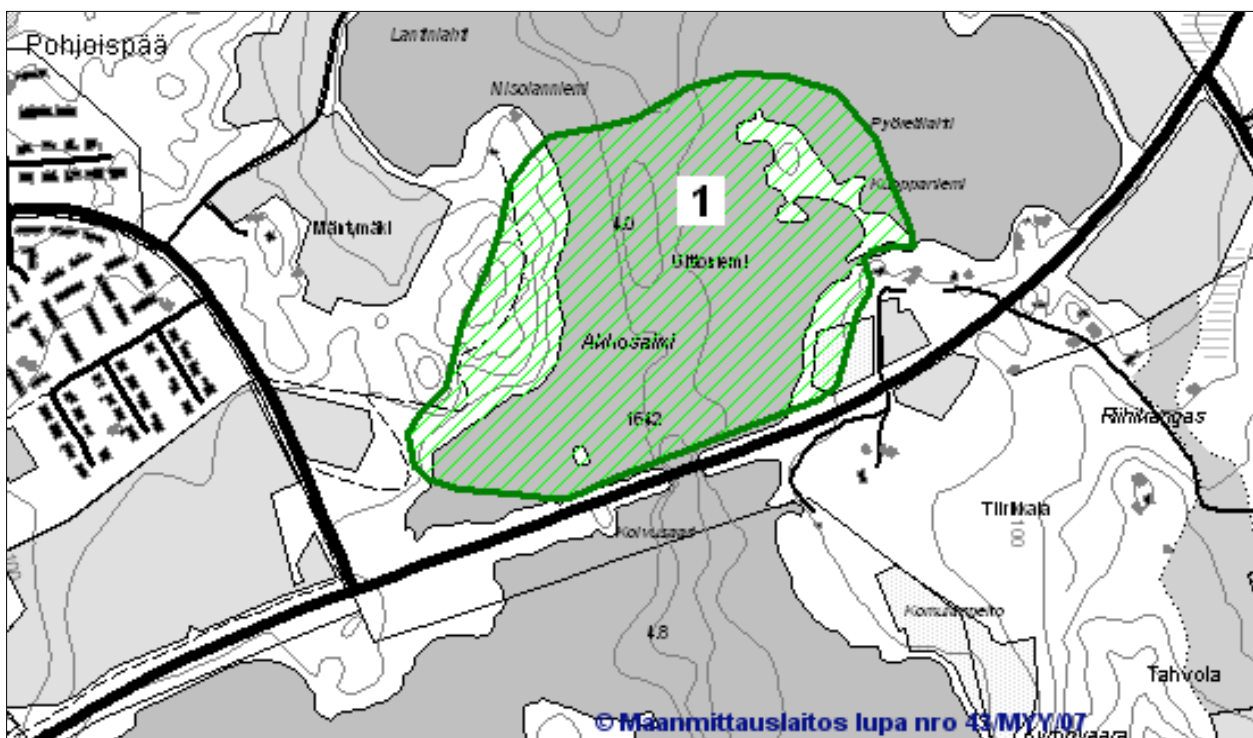

Kuva 6: Liito-oravaesiintymät Haapapuronsuulla

LAUTIAINEN (itäranta ja saaret)

Alueen merkittävyys	Arvo-luokka	Alueen kuvaus	Maankäyttösuositukset ja muita kommentteja
1. Akkosalmi, Nisolanniemi			
e n r	P	Saari ja niemet muodostavat maisemallisesti hienon alueen, jolla on myös virkistyskäyttöarvo. Alueella pesii vesilinnuista mm. harvinaistuva silkkiuikku (1p), tavi (1p), telkkä (1p), kalalokki (1p)	Rantarakentamista tulee välttää, jotta vesilintujen pesimärauha säilyy. Niemessä tulisi myös välttää maisemaa muuttavaa metsänkäsittelyä.

Kuva 7: Akkosalmen luontokartoitus

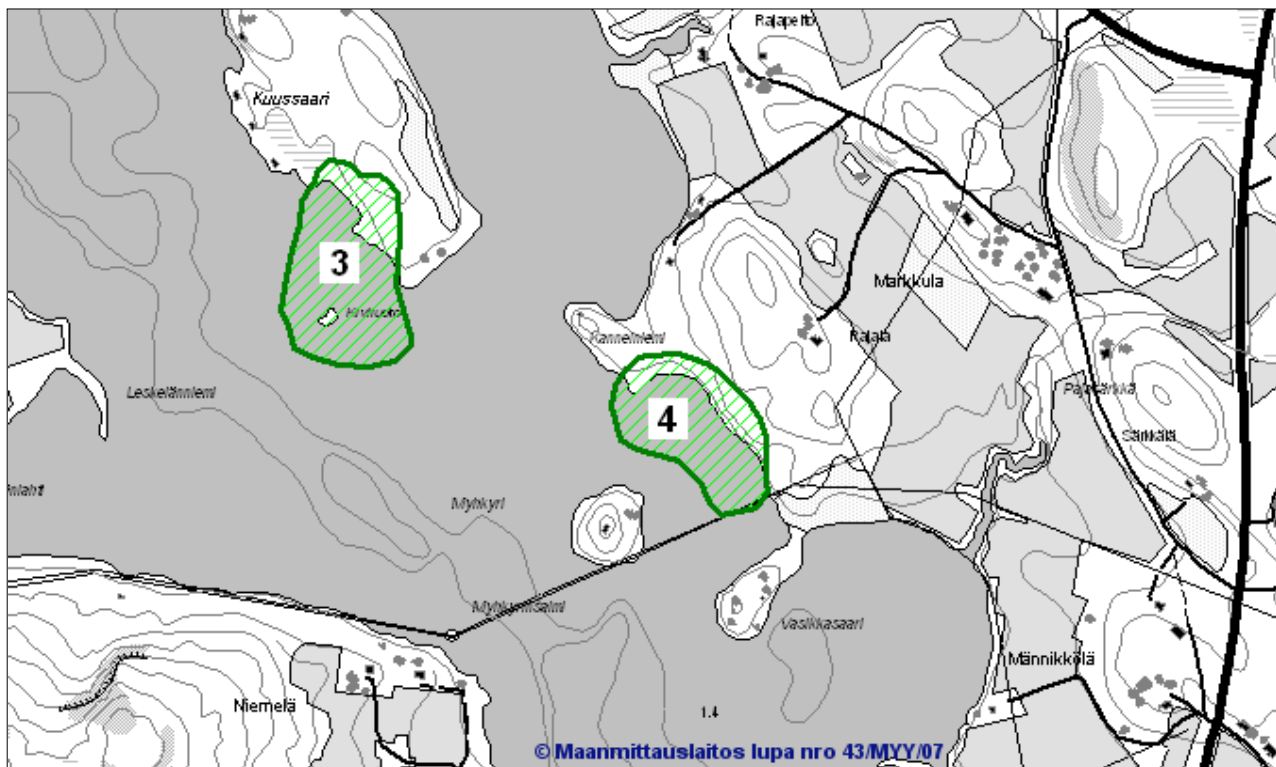

© Maanmittauslaitos lupa nro 43/MYY/07

Kuva 8: Akkosalmen luontokartoitusalue

Alueen merkittävyys	Arvo-luokka	Alueen kuvaus	Maankäyttösuositukset ja muita kommentteja
3. Kuusisaari			
n r	P	Osaltaan rantarakennettu saari on maisemallisesti huomattava sijaitessaan keskellä Lautiaisen eteläosaa.	Saarella tulee välttää maisemaa muuttavaa metsänkäsittelyä. Loma-asuntoja ei pitäisi rakentaa lisää.
4. Kannelniemi			
e	V	Lahden rannalla sijaitsee vanhahko kuusimetsä, jossa pesii uhanalainen liito-orava	Alueen luonnontila ei saa muuttua, jotta liito-oravan elinmahdollisuus turvataan.

Kuva 9: Kuusisaaren ja Kannelniemen luontokartoitus

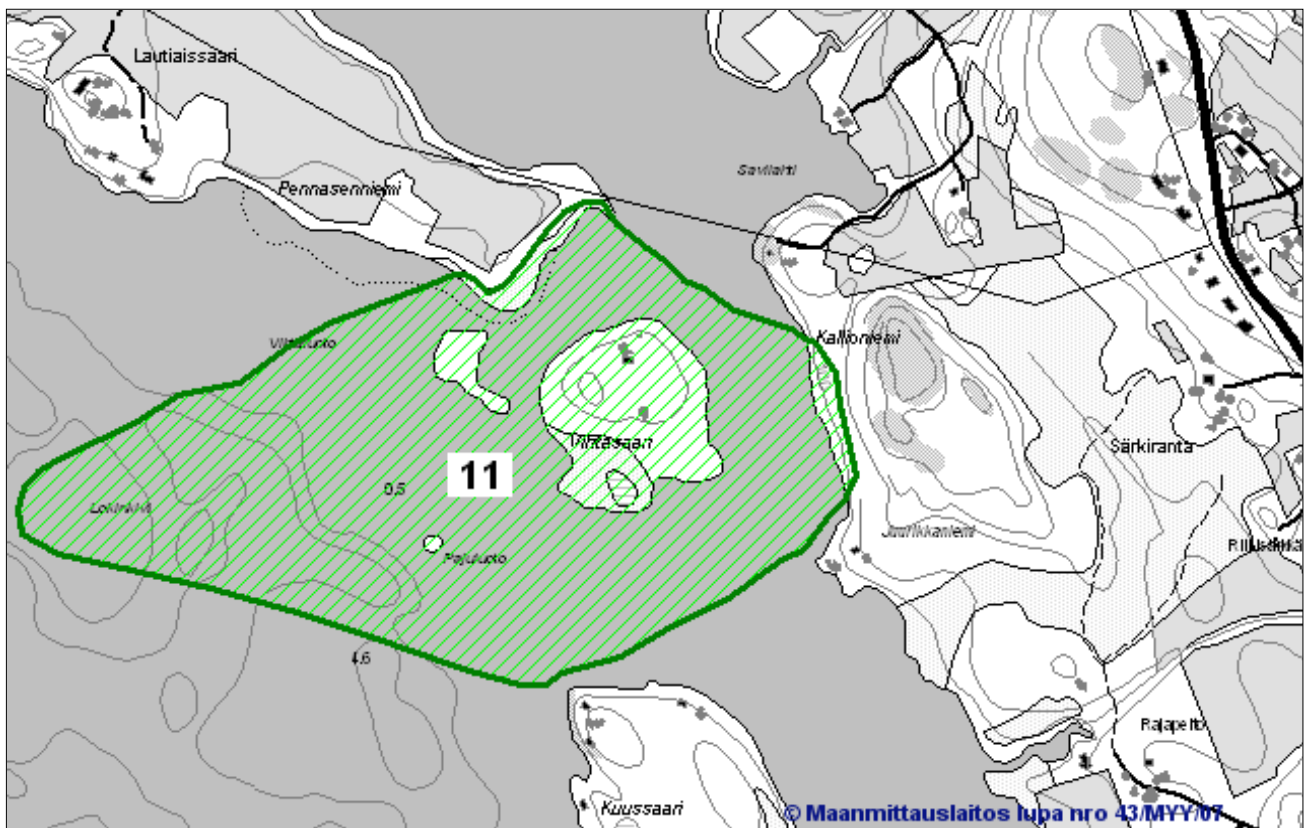

© Maanmittauslaitos lupa nro 43/MYY/07

Kuva 10: Kuusisaaren ja Kannelniemen luontokartoitusalueet

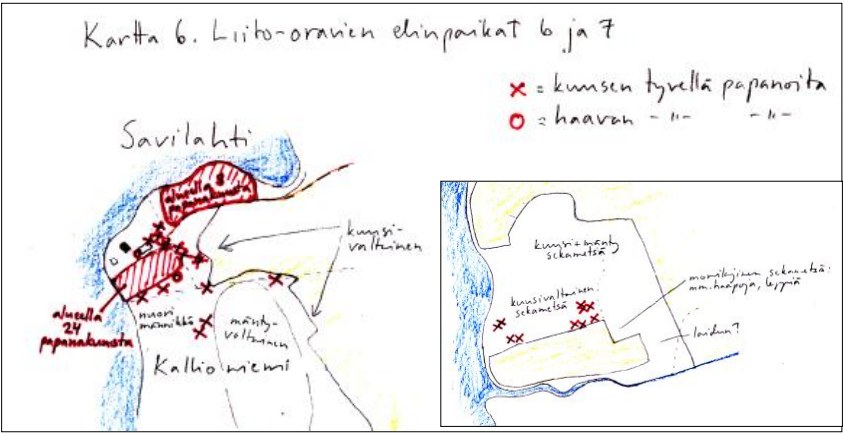
Alueen merkittävyys	Arvo-luokka	Alueen kuvaus	Maankäyttösuositukset ja muita kommentteja
11. Lautiaissaari, Pennasenniemi, Pajuluoto, Vihtaluoto, Vihtasaari, Lokinkivi, Kallionniemi			
n k p	P	Niemiä, luotoja ja saaria ympäröin tiivis ruovikko- ja saraikkovyöhyke. Alueella pesii mm. telkkä(1p), kala-tiira(1p), rantasipi(1p), valkoviklo(1p). Kokonaisuus on maiseman kannalta merkittävä.	Alue on biologisesti merkittävä vesi- ja rantalinnuston pesimäalueena. Rannat eivät sovellu rakentamiseen ilman luonnonoloja huomattavasti muuttavia toimia. Kallioniemessä tulisi välttää metsänkäsittelyä.

Kuva 11: Kuusisaaren ja Kannelniemen luontokartoitus

Kuva 12: Vihtasaaren ja sen ympäristön luontokartoitusalue

Liito-oravakartoituksen täydentäminen.

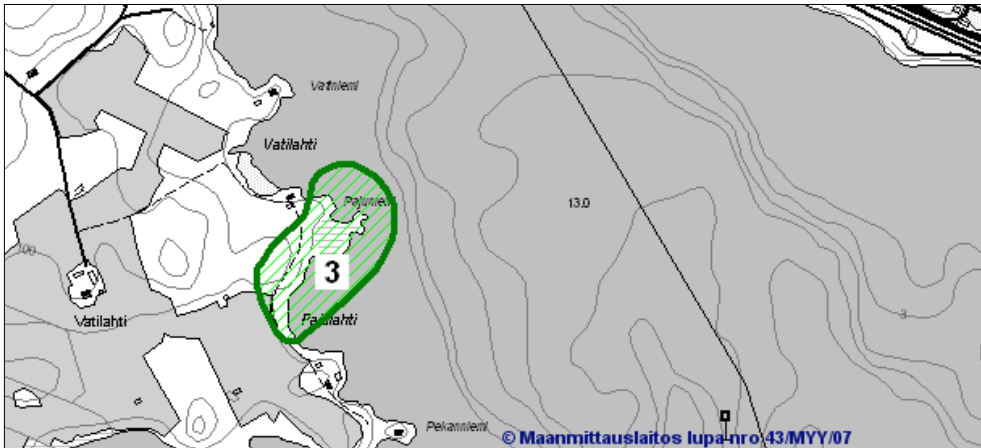

Kuva 13: Liito-oravaesiintymät Kallioniemessä ja Myllypuronsuulla

VINKERRANTA

Alueen Merkittävyys	Arvo-luokka	Alueen kuvaus	Maankäyttösuositukset ja muita kommentteja
1. Vinkervaara			
Enrgbk	V	Vinkervaara on sekä kasvistollisesti että eläimistöllisesti erittäin arvokasta aluetta. Harvinaisella lehtorinteellä kasvaa mm. tervtuselja, pihlaja, kuusama, paatsama, hiirenporras, metsäalvejuuri. Vanhojen kuusten ansiosta alueella pesii myös uhanalainen liito-orava. Vaara muodostaa maisemallisesti hienon alueen ja sillä on merkitystä koko Pieliselle kaukomaisemana. Alueen virkistys- ja retkeilyarvoa lisää pieni hiekkaranta. Koko Vinkerlahden alueelta on tavattu 128 kasvilajia.	Liito-oravan elinalue on turvattava ja harvinaisen kaunis lehto säilytettävä. Metsänkäsittelyä alueella ei tule sallia. Alueelle ei saa rakentaa.

Kuva 14: Vinkervaaran luontokartoitus

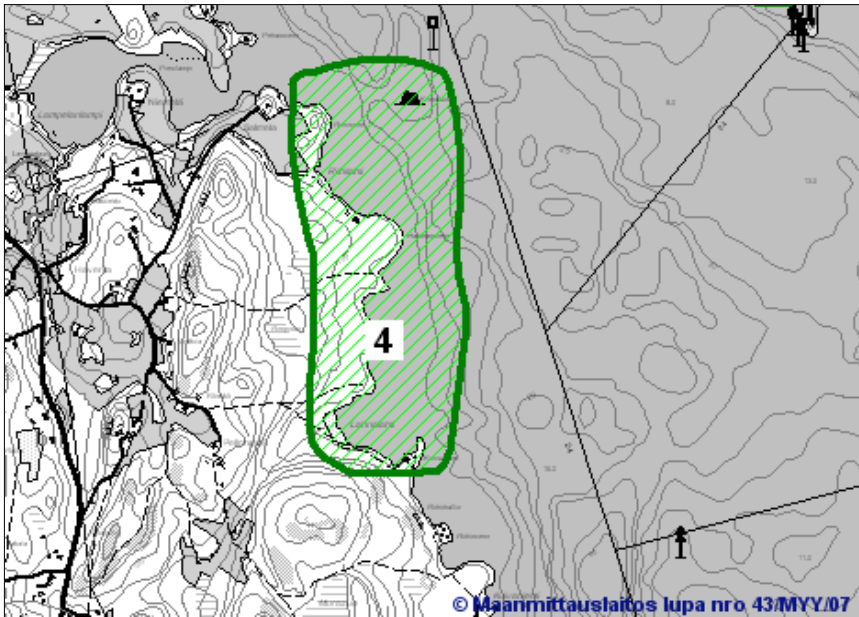

© Maanmittauslaitos lupa nro 43/MYY/07

Kuva 17: Pajuniemen luontokartoitusalue

Alueen Merkittävyys	Arvo-luokka	Alueen kuvaus	Maankäyttösuositukset ja muita kommentteja
4. Riihiniemi, Riihilahti, Haiskanniemi, Lahnelahti, Koivuniemi			
e k n r g	V	Niemet ja lahdenpohjukat vanhoine kuusimetsineen ja kivikkorantoinen muodostavat erittäin hienon kokonaisuuden muutamasta kesäasunnosta huolimatta. Alueella on myös lähde, isoja muurahaispesiä, niitty ja rantakalliota. Kasvillisuus on mm. kieloa, luhtavillaa, korpi-imarretta. Metsässä elää uhanalainen liito-orava. Liito-oravan lisäksi alueella pesii orava, käpytikka, metsäkanalinnuista teeri, vesilinnuista mm. silkkiuikku (1p), tavi(3p), tukkakoskelo(1p), kalalokki(2p). Lahnelahti on lahnan kutualuetta.. Rannasta avautuu myös kaunis kaukomaisema Loukkuvaaralle. Alueella on virkistys- ja retkeilyarvoa.	Rantojen lisärakentamista ei tulisi sallia. Metsä pitäisi jättää luonnontilaan edelleen harvinaistuvan liito-oravan pesimismahdollisuuksien säilyttämiseksi.

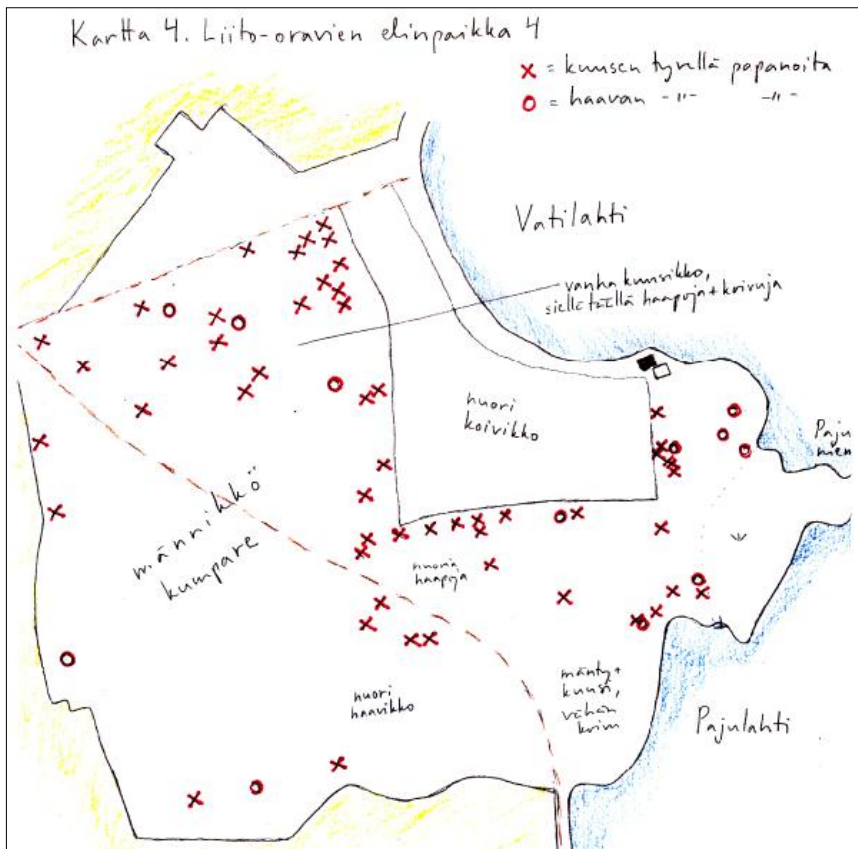
Kuva 18: Riihiniemen - Lahnelahden luontokartoitus

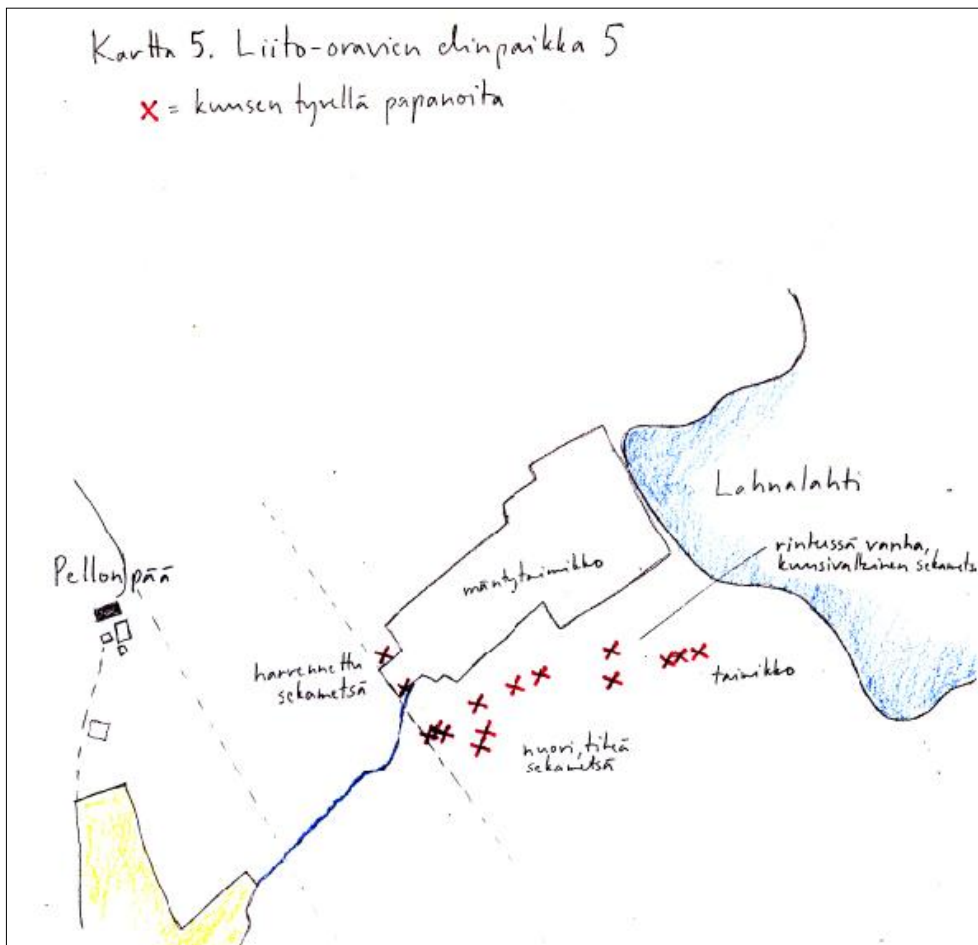
© Maanmittauslaitos lupa nro 43/MYY/07

Kuva 19: Riihiniemen – Lahnalahden luontokartoitusalue

Liito-oravakartoituksen täydentäminen.

Kuva 20: Liito-oravaesiintymät Pajuniemessä

Kuva 21: Liito-oravaesiintymät Lahnalahden mantereella

3.2.3 Rakennettu ja kulttuuriympäristö

Suunnittelualueen rakennukset on rakennettu pääosin vuosina 60 – 80 luvuilla, joskin vanhimmat on rakennettu 20 – 30 luvuilla. Alueelle sijoittuu muutama rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia.

Keskustaajaman rantaosayleiskaavaa varten on tehty erillinen rakennusten inventointi 19.3.2008, jonka laatijana on ollut Ritva Ruokolainen. **Inventointi on erillisenä liitteenä.**

Kuva 22: Vinkerrannalla sijaitseva Lukkarisen pihapiiri 2003

Arkeologisen kulttuuriperinnöstä on tehty erillinen selvitys alueesta =muinaismuistoseelvitys.

3.2.4 Maisema ja kaupunkikuva

Rantaosayleiskaava-alue käsittää Nurmeksen kaupungin Pielisen pohjoisosan länsirannan ja Lautiaisen länsi- ja itärannan sekä saarien rantavyöhykkeet. Alueet ovat maisemaltaan tyypillisiä Pohjois-Karjalaisia rantamaisemia pitäen sisällään kumpuilevia metsäisiä vaaroja. Porokylän keskustan maisemassa on hallitsevana Vinkervaara.

3.2.5 Liikenne ja yhdyskuntatekniikka

Nurmeksen keskustasta tai Siilinjärvi – Kuhmo kantatieltä (75) liikennöinti Lautiaisen länsirannalle tapahtuu Ylikylän paikallistieltä (15928), Lautiaisen itärannalle Tervavaaran paikallistieltä (15927) ja Vinkerrannalle (aluksi Lukanpuron paikallistietä 15906) ja jatkaen Kynsiniemen paikallistietä (15907). Rakennuspaikoille kulku tapahtuu yksityisteitä pitkin.

Lautiaisen itärannan rantavyöhykkeen rakennukset on kytketty Lautiaisen vesiosuuskunnan vesi- ja viemärijohtoihin.

3.2.6 Maanomistus

Maanomistus on pääosin yksityisillä. Kaupungilla on pieni alue Lautiaisen itärannalla. Nurmeksen ev.lut.srk. omistuksessa ovat Vinkervaaran ranta-alueet.

3.2.7 Suunnittelutilanne

3.2.7.1 Valtakunnalliset suunnitelmat

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VN 30.11.2000 ja tarkistus 13.11.2008) tehtävänä on osaltaan tukea ja edistää maankäyttö- ja rakennuslain yleisten tavoitteiden ja laissa määriteltyjen alueidenkäytön suunnittelun tavoitteiden saavuttamista

- Tavoitteiden ryhmittely
 - toimiva aluerakenne
 - eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
 - kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
 - toimivat yhteysverkot ja energiahuolto
 - luonto- ja kulttuuriympäristönä erityiset aluekokonaisuudet
- Tavoitteiden ympäristö- ja muut vaikutukset
- Tavoitteiden oikeusvaikutukset
- Tavoitteiden toteutuminen ja seuranta
- Tarkistuksessa on täsmennetty tavoitteita mm.:
 - yhdyskuntarakenteen eheyttäminen ja liikennemäärien hillintä
 - alueidenkäytön energiakysymykset
 - ilmastomuutokseen sopeutuminen.

3.2.7.2 Maakuntakaava

Suunnittelualue kuuluu Pohjois-Karjalan maakuntakaava-alueeseen.

Maakuntakaavan vaihe 1. on hyväksytty 21.11.2005 maakuntavaltuustossa. Valtioneuvosto on 20.12.2007 vahvistanut Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 1. vaiheen.

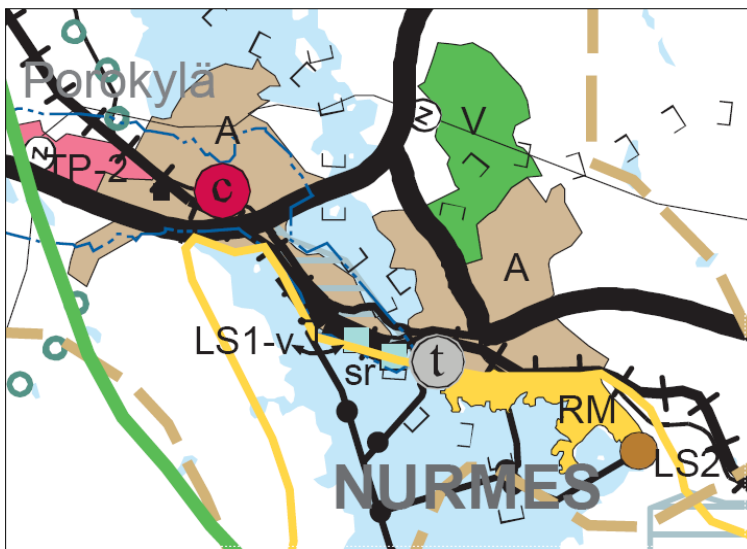
Maakuntakaava on suunnitelma alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteista sekä maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisten alueiden käytöstä.

Maakuntakaava sisältää kaavakartan ja kirjallisen selostuksen, jossa esitetään ratkaisujen perusteet, osallistumis- ja arviointimenettelyt, suunnittelun tavoitteet ja vaihtoehdot sekä perustelut tehdyille ratkaisuille.

Maakuntakaavan täydennys, 2. vaihe on hyväksytty 4.5.2009 ja se on vahvistettu ympäristöministeriössä 10.6.2010.

Maakuntakaavan 3. vaihe on ehdotusvaiheessa ja siinä käsitellään maankäyttöluokat, joita ei ole käsitelty aikaisemmissa maakuntakaavoissa. Maakuntakaavan 4. vaihe on parhaillaan vireillä.

Maakuntakaavaa koskevat aineistot ovat nähtävänä Pohjois-Karjalan maakuntaliiton [www-sivuilla..](http://www.sivuilla..)

Kuva 23: Ote maakuntakaavaehdotuksesta

MAAKUNTAKAAVAN KAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

MAASEUTUKEHITTÄMISEN ERITYISALUE (mk)

Merkinnällä osoitetaan maaseudun kehittämisalueita, joilla kehitetään erityisesti maaseutuelinkeinoihin, luonnon- ja kulttuuriympäristöihin sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeino- ja vapaa-ajan toimintaa. Alueella on tarvetta yhteistoimintaan yhteisten suunnittelu- ja kehittämisperiaatteiden luomiseksi.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueeseen liittyvät luonnon, kulttuuriympäristön tai maiseman erityispiirteet. Uusi asutus ja elinkeinotoiminta tulee

ensisijaisesti sijoittaa nykyiseen kylärakenteeseen sen erityispiirteet huomioon ottaen. Maaseutuelinkeinojen kannalta hyvät peltoalueet tulee turvata muulta rakentamiselta

TAAJAMASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE (tkk)

Merkinnällä osoitetaan taajamaan liittyvää lähialuetta, jolla on tarvetta maankäytön ohjaukseen taajama- rakenteen ja haja-asutusalueen yhteensovittamisessa yhdyskuntarakenteen, ylikunnallisen virkistys- ja vapaa-ajanverkoston sekä kulttuuriarvojen kannalta.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää yhteiskuntarakenteen eheyttämistä ja ottaa huomioon taajaman laajentumis- ja kehittämistarpeet, virkistys- ja vapaa-ajanverkostojen jatkuvuus sekä maisema- rakenteen ja kulttuuriympäristön erityispiirteet. Maaseutuelinkeinojen kannalta hyvät peltoalueet tulee turvata muulta rakentamiselta

MATKAILUN JA VIRKISTYKSEN VETOVOIMA-ALUE (mv-4)

Merkinnällä osoitetaan arvokkaan luonnonympäristön, matkailun ja virkistykseen kannalta valtakunnallisesti ja osin kansainvälisesti merkittäviä kehitettäviä aluekokonaisuuksia. ... mv-4 Bomban-Hyvärilän-Saramon-Peurajärven-Mujejärven alue ...

RANTOJEN KÄYTÖN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE (rk)

Kehittämisperiaatemerkinnällä osoitetaan Pohjois-Karjalan tärkeimmät suurvesistöt sekä erämainen Koillisen luontovyöhykkeen alue.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suurvesistöjen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota luonnonympäristön kestäväan käyttöön, vesihuollon järjestämiseen sekä rakentamisen soveltumiseen maisemaan. Rantarakentamista mitoitettaessa on jätettävä riittävän suuret yhtenäiset ranta-alueet vapaaksi jokamiehenoikeudella tapahtuvaan rantojen käyttöön. Suurvesistöjen muunnetusta rantaviivasta tulee olla vapaata rantaviivaa noin 60 % ja rakennettua rantaviivaa noin 40 %

TÄRKEÄ TAI VEDEN HANKINTAAN SOVELTUVA

POHJAVESIALUE (pv)

Merkinnällä osoitetaan tärkeät tai vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet.

Suunnittelumääräys:

Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden määrää tai laatua.

SYVÄVÄYLÄ:

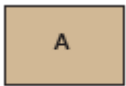
Kulkusyvyys = 4,2 m. Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.

⚓ **SATAMA-ALUE (LS1-v)**

Merkinnällä osoitetaan henkilöliikenteen satamat. Lisämerkintä v osoittaa sataman olevan myös veneliikenteen vierasvenesatama. Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.

● **SATAMA-ALUE (LS2)**

Merkinnällä osoitetaan puutavaran vesikuljetusten lastaus- ja pudotuspaikat ja niihin liittyvät vesialueet. Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.

TAAJAMATOIMINTOJEN ALUE (A)

Aluevarausmerkinnällä osoitetaan taajamatoimintojen aluetta, jolla on yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta vähintään seudullista merkitystä ja jonka suunnittelussa tulee ottaa huomioon ylikunnalliset alue- tarpeet. Merkintään sisältyy mm. yksityiskohtaista suunnittelua edellyttävät asumisen, palvelujen, merkittäviä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien teollisuus- ja työpaikka-alueiden sekä muiden taajamatoimintojen sijoittumis- ja laajentumisalueet. Merkintä pitää sisällään myös taajaman sisäistä käyttöä palvelevat liikenne- väylät, virkistysalueet ja -yhteydet, yhdyskuntateknisen huollon alueet, muut erityisalueet sekä paikalliset suojelualueet.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon taajaman erityispiirteet ja edistää yhdyskunta- rakenteen eheytymistä sekä keskusta-alueen kehittämistä taajaman toiminnalliseksi ja taajamakuvaltaan selkeäksi kokonaisuudeksi sekä kiinnittää huomiota taajamakuvaan ja taajaman sisäisen viherverkoston, arvokkaan kulttuuriympäristön ominaispiirteiden sekä luonnonympäristön ja rakennetun ympäristön kohteiden erityisarvojen säilyttämiseen. Pyhäselän järven ranta-alueelle tulee turvata yhtenäinen virkistysreittiyhteys. Laajennusalueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon taloudellisuus, palvelujen saavutettavuus, kevyen liikenteen sekä joukkoliikenteen toimintamahdollisuudet.

KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE (C)

Kohdemerkinnällä osoitetaan seutukeskusten keskustat, joihin sijoittuu keskustahakuisia kaupan ja hallinnon palveluja sekä asumista.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota taajamakuvaan, keskusta-alueen toimivuuteen ja liittymiseen muuhun taajamarakenteeseen.

TEOLLISUUS- JA VARASTOALUEET (t,T,T-1)

Merkinnällä osoitetaan aluerakenteen kannalta merkittävää teollisuus- ja varastoaluetta, jolla on vähintään seudullista merkitystä. Alue on tarkoitettu pääasiassa tuotannollista toimintaa varten.

Suunnittelumääräys:

Alue on suunniteltava siten, että merkittävät ympäristölle aiheutuvat häiriöt estetään.

 TP

TYÖPAIKKA-ALUE (TP-2)

Aluevarausmerkinnällä osoitetaan aluerakenteen kannalta merkittävää työpaikka-aluetta, jolla on vähintään seudullista merkitystä. Alue on tarkoitettu pääasiassa ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien tuotanto-, varasto- ja tilaa vievän kaupan ja muiden palvelujen alueeksi. Lisämerkinnällä -e on osoitettu alueet, joille voidaan sijoittaa vähäisessä määrin erikoiskaupan suuryksiköitä ja lisämerkinnällä -1 alueita, joiden käyttöön oton edellytyksenä on valtatie 6:n ohitustien ja eritasoliittymän rakentaminen.

Suunnittelumääräys:

Alueelle ei saa suunnitella sellaisia työpaikkatoimintoja, joilla on merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia lähialueille.

Lisämerkinnällä -2 osoitettujen alueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon pohjavesien suojele niiltä osin kun ne sijaitsevan maakuntakaavassa osoitetuille pohjavesialueilla.

 sr

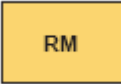
RAKENNUSSUOJELUKOHDE (sr)

Merkinnällä osoitetaan rakennussuojelulain nojalla suojeltuja tai maankäyttö- ja rakennuslain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja kohteita.

 Z

PÄÄSÄHKÖLINJA 110 kV

Merkinnällä osoitetaan 110 kV:n pääsähkölinit. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

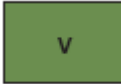
 RM

MATKAILUPALVELUJEN ALUE (RM)

Matkailupalvelujen aluevarausmerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien matkailukeskusten ydinalueita, joihin sijoittuu hotellitason rakentamista ja muita matkailupalveluita.

Suunnittelumääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota matkailullisesti vetovoimaisen keskuksen muodostamiseen sekä ottaa huomioon eri toimintojen ja rakentamisen sopeuttaminen ympäristöön.

 V

VIRKISTYSALUE (V)

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä, viherverkon kannalta erityisen tärkeitä ulkoilu-, retkeily- ja virkistysalueita. Maakuntakaavan yleispiirteisyydestä johtuen virkistysalueilla voi sijaita olemassa olevia asuin- ja vapaa-ajan asuntorakennuspaikkoja. Alueilla on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen virkistyskäytön kehittämiseen ja ympäristöarvojen säilymiseen viherverkon kokonaisuus huomioiden.

Yksityiskohtaisemmassa alueidenkäytön suunnittelussa on luotava edellytyksiä seudullisten virkistyskäytön verkostojen toteutumiselle.

ULKOILUREITTI

Ohjeellisella ulkoilureittimerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tärkeä vaellusreittikokonaisuus Karjalan Kierros, joka on osa kansainvälistä E10 Euroopan kaukovaellusreittiä. Merkinnällä on osoitettu sekä olemassa olevat että kehitettävät reittiyhteydet.

MELONTAREITTI

Merkinnällä osoitetaan ohjeellisesti maakunnallisesti tärkeät luokitellut ja rakennetut sekä kehitteillä olevat melontaan erinomaisesti soveltuvat jokivesistöt.

MOOTTORIKELKKAILUREITTI

Merkinnällä osoitetaan ohjeelliset olemassa olevat ja suunnitellut moottorikelkkailun maakunnalliset runkoreitistöt. Reitit voidaan perustaa joko maanomistajasopimuksilla tai maastoliikennelaissa säädetyllä tavalla.

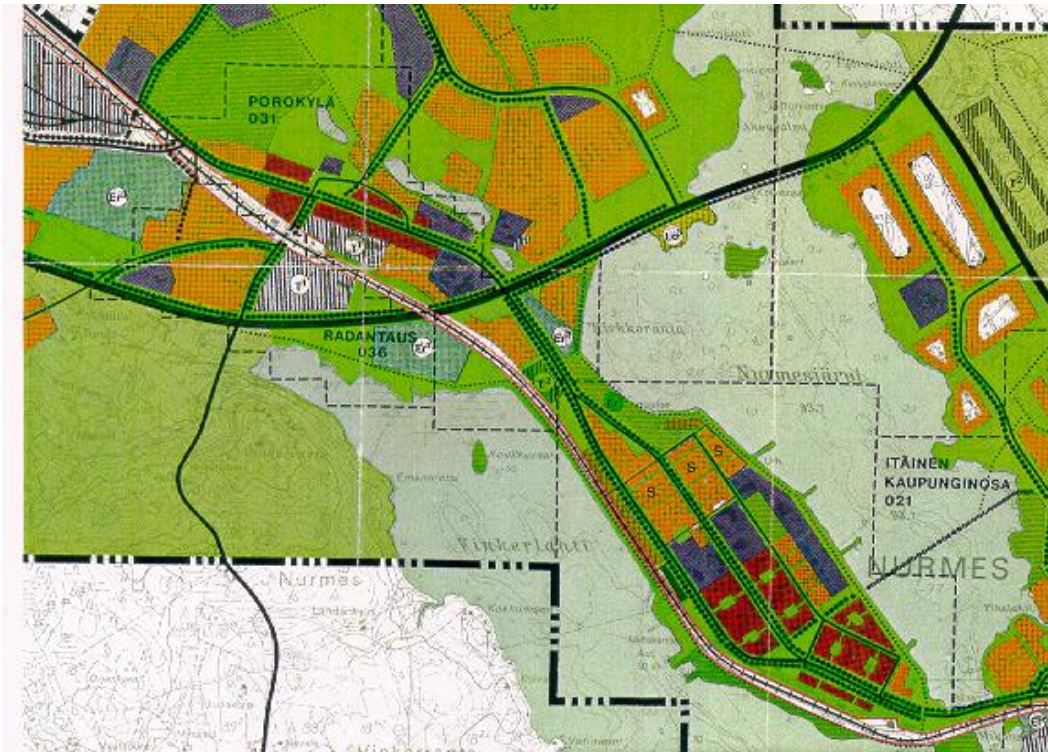
Suunnittelumääräys:

Moottorikelkkareitit tulee ohjata kulkemaan siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa asutukselle ja luonnonympäristölle. Yksityiskohtaisempi suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien ja viranomaisten kanssa. Suunnittelussa tulee lisäksi ottaa huomioon ympäristövaikutukset.

3.2.7.3 Yleiskaavat

Nurmeksen koko kunnan yleiskaava (rakennesuunnitelma 2010) on hyväksytty valtuustossa 2.10.2000. Tässä yleiskaavassa alue on keskustoimintojen aluetta, jolla pääasiallisina toimintoina ovat palvelut, hallinto, asuminen, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomat työpaikkatoiminnot ja näihin liittyvät liikenne- ja virkistysalueet sekä yhdyskuntateknisen huollon alueet että teollisuusalueet, joilla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (C-1).

Aiempi Nurmeksen keskustaajaman yleiskaava 1975 ja haja-asetusalueen osayleiskaava on hyväksytty Nurmeksen kaupunginvaltuustossa 27.4.1978 § 76. Tätä yleiskaavaa noudatetaan myös soveltuvien osien, kunnes alueelle on laadittu oikeusvaikutteinen yleiskaava.

Kuva 24: Ote Nurmeksen keskustaajaman yleiskaavan 1975 yleiskaavakartasta

NURMEKSEN KESKUSTAAJAMAN YLEISKAAVA 1975

YLEISKAAVAMERKINNÄT:

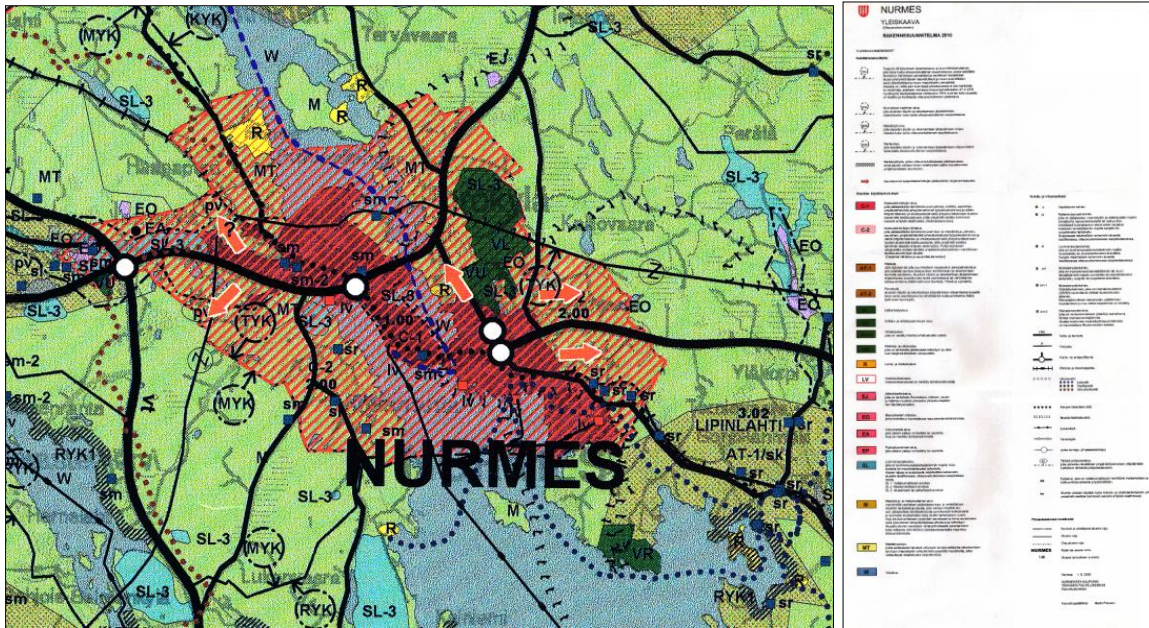
- KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE**
ALUE ON VARATTAVA KESKUSTAHAKUISTEN JULKISTEN JA YKSITYISTEN PALVELUSTEN, TYÖPAIKKOJEN JA EDELLISIIN LIITTYVÄN KESKUSTA-ASUTUKSEN KÄYTTÖÖN.
- KERROSTALOALUE**
KERROSTALOVALTAINEN ASUINTOIMINTOJEN ALUE, JONKA TEHOVUUSLUKU ON SUUREMPI KUIN 0.3.
- PIENTALOALUE**
PIENTALOVALTAINEN ASUINTOIMINTOJEN ALUE, JONKA TEHOVUUSLUKU ON PIENempi KUIN 0.3.
- YLEISTEN TOIMINTOJEN ALUE**
ALUE ON VARATTAVA PÄÄASIASSA OPETUS-, SIVISTYS- JA HALLINTOTOIMEN, SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON SEKÄ MUIDEN YLEISTEN TOIMINTOJEN ALUEIKSI.
- TEOLLISUUSALUE**
T¹ YMPÄRISTÖÖN SOPEUTUVAAN TEOLLISUUTEEN TARKOITETTU TEOLLISUUS- JA TYÖPAIKKATOIMINTOJEN ALUE.
T² PIENETEOLLISUUTEEN TARKOITETTU TEOLLISUUS- JA TYÖPAIKKATOIMINTOJEN ALUE.
- ERITYISTOIMINTOJEN ALUE**
Er¹ YHDYSKUNTATEKNISEEN HUOLTOON TARKOITETTU ERITYIS-ALUE, KUTEN VEDENOTTO-ALUE, VEDENPUHDISTAMO-ALUE, JÄTEVEDENPUHDISTAMO-ALUE JA LÄMPÖVOIMALA-ALUEET.
Er² HAUTAUSMAA-ALUE.
- LIIKENNEALUE**
L¹ ALUE ON VARATTAVA VESILIIKENTEeseen LIITTYVÄN PUUNPUHDISTUS-, PUUNVARASTOINTI- SEKÄ UUITTO-JÄRJESTELYLALUEIKSI.
- PUISTOALUE**
- VIRKISTYS- JA URHEILUALUE**
- SUOJELUALUE**
ERILLISEN MILJÖSUOJELUSUUNNITELMAN MUKAAN RAKENNETTAVA ALUE.

- LO LOMA-ASUTUSALUE**
Lo¹ TIIVIS LOMA-ASUTUSALUE
Lo² HARVA LOMA-ASUTUSALUE
Lo³ PÄÄASIASSA MATKAILU- JA HOTELLI-TOIMINTAA
Lo⁴ PALVELEVA LOMA-ASUTUSALUE
LOMALEIRINTAALUE
- VARA-ALUE**
VARA-ALUEEN KÄYTTÖTARKOITUS ON KO. RASTERIMERKINNÄN MUKAINEN, ALUEEN KÄYTTÖNOTTO TAPAHTUU YKSITYIS-KOHTAISEN KAAVOITUSOHJELMAN MUKAAN.
- ALKUTUOTANTOALUE**
ALKUTUOTANTOALUEEN MERKINNÄLLÄ OSOITETAAN PÄÄASIASSA MAAN- JA METSÄTALOUSKÄYTTÖÖN TARKOITETTUJA ALUEITA, JOITA VOIDAAN KÄYTTÄÄ MYÖS ULKOILU- JA VIRKISTYS-TARKOITUKSIIN.
- VALTATIE**
- PÄÄKOKOOJAKATU**
- KOKOOJAKATU**
- RAUTATIE**
- PÄÄRAITTI**
- TALVIJALANKULKU**
- ULKOILURAITTI**
- PÄÄSÄHKÖLINJA**
- OHJEELLINEN KAUPUNGINOSAN RAJA**
- LEHTO KAUPUNGINOSAN NIMI**
- 022 KAUPUNGINOSAN NUMERO**
- YLEISKAAVA-ALUEEN RAJA**
- VESIALUE**

MK 1:10 000

ARKKITEHTITOIMISTO ERKKI HELASVUO KY

Kuva 25: Ote Nurmeksen keskustaajaman yleiskaavan 1975 yleiskaavamerkinnöistä

Kuva 26: Ote Nurmeksen kokokunnan yleiskaavasta

3.2.7.7 Ranta-asemakaavat

Suunnittelualueeseen liittyy ns. Haaviston rantakaava (vahvistettu 27.4.1994), josta osan on kaupunginvaltuusto 29.1.2004 kumonnut ja Lautiaisen rantavyöhykkeen osalta on samassa yhteydessä (29.1.2004) valtuusto hyväksynyt ranta-asemakaavan muutoksen.

3.2.7.8 Rakennusjärjestys

Lieksan ja Nurmeksen yhteinen rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.3.2012.

3.2.7.9 Muut selvitykset

Valtakunnallisia selvityksiä:

- Alueidenkäytön valtakunnalliset tavoitteet; VN:n päätös (30.11.2000, 13.11.2008)
- Vaikutusten arviointi kaavoituksessa, ympäristöhallinnon ohjeita 10 / 2006
- Yhdyskuntataloudellisten vaikutusten arviointi kaavoituksessa (Lähtökohtia kaavoitukseen), Suomen ympäristöministeriö 51 / 2006
- Maantiet kaavoituksessa, Tiehallinto 2006

Maakunnallisia selvityksiä:

Viimeisimmät maakunnalliset julkaisut ovat luettavissa Pohjois-Karjalan maakuntaliiton sivuilta osoitteesta:

<http://www.pohjois-karjala.fi/Resource.phx/maakuntaliitto/tietopalvelu/julkaisut.htx>

Paikalliset selvitykset:

- Vesistöselvitys; Ahtela Irmeli (1988)
- Nurmeksien kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma; P-K:n maatalouskeskus (1989)
- Virkistys- ja suojelualueselvitys; Friman Mari (1989-1990)

- Virkistys- ja suojelualueiden toimenpide-ehdotus; Kunnasranta Mervi (1990)
- Nurmeksen ranta- ja vesikasvillisuuskartoitus; Inki Kimmo ja Suikki Anneli (1992)
- Maankamaran muotojen kartoitus ja arviointi maankäytön suunnittelun kannalta; P-K:n vesi- ja ympäristöpiiri / Lyytikäinen Ari (1993)
- Rakennusinventointi; Kakkinen Tuula, Kettunen Terhi, Kuittinen Leena, Pietikäinen Taina, Piironen Tuula, Pikkarainen Hanna, Pyykönen Petteri ja Soininen Suvi (1990-1993)
- Aluetta koskevat myös maaseudun sekä rantojen rakentamistapaohjeet. Rakennusvalvonta (1995), arkkit. yo Katri Nuutinen.
- Lautiaisen, Nurmestjärven ja Pielisen pohjoisosan ranta-alueelle; Anneli Sulkava ja Pekka Sulkava syyskuussa (1996).
- Suomen ympäristön tulevaisuus, Edita - Suomen ympäristökeskus 1996
- yleiskaavan selostuksen laatiminen / ympäristöopas 2/1996
- Nurmeksen kulttuuriympäristöohjelma; Nurmeksen kaupunki / Katri Nuutinen (1998)
- Nurmeksen kaupungin metsien kartoitus monikäytön kannalta; Nurmeksen kaupunki / Anumari Pulkkinen (1998)
- taajamametsienhoitosuunnitelma / ISMEK, 90 -luvulla
- yleisten teiden luokitus / tiehallinto, 90 -luvulla
- Yleiskaavaluonnoksen (Rakennesuunnitelma 2010) selostus (Nurmes 12.1.1999)
- viistokuvauksia / Nurmeksen kaupunki, 90 –luvulla ja 2000 luvulla
- liikennemelun huomioon ottaminen kaavoituksessa / Suomen ympäristö 493/2001
- Nurmeksen keskusta-alueen kaavoituksen jatkotyöstäminen / Nurmeksen kaupunki Martti Piironen 26.3.2002 (valtuustoseminaarin 28.2.2002 pohjalta)
- mastot maisemassa / ympäristöopas 107/2003
- Nurmeksen kaupunki ja Oulun yliopiston Arkkitehtuurin osaston yhdyskuntasuunnittelun laboratorio järjesti Nurmeksessa kuntasuunnittelun kurssin ja jatkokurssin vuosina 2004 – 2005, josta tuli julkaisu C 91 Kolmen keskuksen kaupungissa.
- ekologinen verkosto ja kaupunkien maankäytön suunnittelu / Suomen ympäristö 780/2005
- Nurmeksen liikenneturvallisuuksuunnitelma; Tiehallinto/Liidea/Nurmeksen kaupunki (2007),
- liito-oravan asuin- ja oleskelualueiden tarkennusselvitys, Katri Kokkonen 2006
- maantiet kaavoituksessa / tiehallinto 2006
- liikenneturvallisuus kaavoituksessa / Suomen ympäristö1/2006
- vaikutusten arviointi kaavoituksessa / Suomen ympäristö10/2006
- yhdyskuntataloudellisten vaikutusten arviointi kaavoituksessa / Suomen ympäristö 51/2006
- osallistuminen yleiskaavoituksessa / Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2007
- muinaisjäännösinventointi 2013, Mikroliitti Oy, Hannu Poutiainen/Jesse Tiilikkala 19.6.2013

Muuta:

Muita selvityksiä ovat:

- Nurmeksen Historia, Veijo Saloheimo 1953
- Sosiaalisten vaikutusten arviointi (SVA), Monipuolisempaan suunnitteluun; Jyri Juslén, Stakes raportteja 180/1995 – Backman 1987
- Suomen ympäristön tulevaisuus, Edita - Suomen ympäristökeskus 1996
- liikennesuunnittelun ja kaavoituksen yhteensovittaminen.

3.2.8 Väestö ja työpaikat

Suunnittelua alueella on asunut vuoden 2011 lopulla noin 200-210 asukasta ja siellä sijaitsee vähäinen määrä maatilatalouden työpaikkoja.

Työssäkäynti suuntautuu, joko Porokylään tai yleensä vain Nurmeksen seudulle.

3.2.9 Asuminen, palvelut ja sosiaaliset olot

Suunnittelualueelle sijoittuu pääasiassa loma-asutusta, vain muutama maatilatalouden rakennus. Muulle ympärivuotiselle asutukselle on ollut kysyntää alueella.

Palvelut on haettava Nurmeksen keskustan asemakaava-alueelta.

Nurmeksen väestönkehitys on ollut jo kauan huolestuttavaa. Väestö vähenee ja ikääntyy. Vuonna 2006 yli 65 vuotiaita oli noin 24 % ja vuonna 2015 heitä arvioidaan olevan jo yli 31 %. Ilman väestönkasvua lisääviä toimenpiteitä ikäjakautuma painottuu yhä voimakkaammin ikääntyvään väestöön. Mikäli väestömäärä ei lisäännä, myös työssäkäyvien määrä laskee, ja kunnallistuloveropohja ei riitä turvaamaan kunnallisia peruspalveluja.

4 Tavoitteet

Yleiskaavan tavoitteena on erityisesti Nurmeksen keskustaajaman rantojen osalta yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen (MRL 35 §).

Yleiskaavoituksessa on tavoitteena esittää tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoittaa tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi (MRL 35 §).

Osalla suunnittelualueita on tavoitteena myös maankäytön ja rakentamisen ohjaaminen suoraan yleiskaavan perusteella mm. rantavyöhykkeelle rakentaminen suoraan rakennusluvalla (MRL 72 §).

Yleiskaavoituksen eräs tavoite muiden ohella on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottaminen ja soveltaminen tähän yleiskaavatyöhön:

Yleiskaavasta tulee oikeusvaikutteinen ja maanomistajilta peritään kaavoitusmaksu, jonka valtuusto määrittää rantaosayleiskaavan hyväksymisen yhteydessä.

Yleiskaava

Nurmeksen koko kunnan yleiskaava (rakennesuunnitelma 2010) on hyväksytty valtuustossa 2.10.2000. Tässä yleiskaavassa alue on keskustoimintojen aluetta, jolla pääasiallisina toimintoina ovat palvelut, hallinto, asuminen, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomat työpaikkatoiminnot ja näihin liittyvät liikenne- ja virkistysalueet sekä yhdyskuntateknisen huollon alueet että teollisuusalueet, joilla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (C-1).

Aiempi Nurmeksen keskustaajaman yleiskaava 1975 ja haja-asetusalueen osayleiskaava on hyväksytty Nurmeksen kaupunginvaltuustossa 27.4.1978 § 76. Tätä yleiskaavaa noudatetaan myös soveltuvien osin, kunnes alueelle on laadittu oikeusvaikutteinen yleiskaava.

Ranta-asemakaava

Suunnittelutarvealueen sisään jää vahvistettu ns. Haaviston rantakaava 27.4.1994, josta osan on kaupunginvaltuusto 29.1.2004 kumonnut ja Lautiaisen rantavyöhykkeen osalta on samassa yhteydessä (29.1.2004) valtuusto hyväksynyt ranta-asemakaavan muutoksen.

Rakennusjärjestys

Lieksan ja Nurmeksen yhteinen rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.3.2012.

5. Maankäyttövaihtoehdot

Suunnittelua arvioidaan neljän vaihtoehtoisen rakennemallin pohjalta:

0-vaihtoehto; *Nykymeno jatkuu*: Yleiskaavaa ei tarkisteta vaan alueen maankäyttö jää koko kunnan yleiskaavan (Rakennesuunnitelma 2010) ja voimassa olevan asemakaavan sekä rakennusjärjestyksen ohjauksen varaan. Koska mitään ei suunnitella, niin silloin ei tavoitella mitään erityistä kehityssuuntausta.

1-vaihtoehto; *Tiiviisti rakennetut rantavyöhykkeet*: Suunnittelussa pyritään ensisijaisesti ranta-alueiden tehokkaaseen maankäyttöön ja toissijaisesti otetaan ympäristö ja maisema huomioon.

2-vaihtoehto; *Väljästi rakennetut rantavyöhykkeet*: Suunnittelussa pyritään ensisijaisesti viihtyisään ja väljään rakentamiseen, jossa ympäristö ja maisema otetaan huomioon.

6. Yleiskaava

6.1 Yleiskaavan kuvaus (luonnos – ehdotus)

6.1.1 Yleistä

Rantaosayleiskaavasuunnittelun lähtökohtana on pidetty kulloinkin voimassa olevia säännöksiä, vuoden 1970 vaihteessa ollutta kiinteistöjakoa ja sovellettu valtuuston 15.11.1993 hyväksymiä Pielisen – Kuokkastenjärven rantaosayleiskaavan mitoitusohjeita. Nämä yhdessä luonto- ja ympäristöselvitysten, kiinteistörekisterin, kantatilatarkastelun, rakennuskannan inventoinnin, ilmakuvien sekä maanomistajien kannanottojen kanssa ovat olleet pohjana varsinaiselle rantaosayleiskaava-ratkaisulle.

Rantaosayleiskaavaratkaisuun ovat ratkaisevasti vaikuttaneet valtuuston hyväksymät mitoitusohjeet. Mitoitusohjeita soveltaen suunnittelualue on jaettu eri vyöhykkeisiin, joille kullekin on annettu omat mitoituksen ala- ja yläarvot. Pienet saaret, mitkä ovat luonto- ja maisemaolosuhteiltaan arvokkainta aluetta on mitoitusluku alhaisin ja suuremmilla saarilla se on hieman suurempi ja mantereella suurin.

Rantaosayleiskaavaluonnosta on esitelty asianosaisille kaavakokouksissa ja kirjeitse. Osallisten mielipiteiden pohjalta on vuosina 2006 - 2007 käyty maanomistajien kanssa tarkempia neuvotteluja rakennuspaikkojen sijoittamiseksi rantavyöhykkeelle. Neuvotteluissa esille tulleet seikat on pyritty mahdollisimman hyvin sovittamaan kaavaan luontoarvojen ja maanomistajien intressien kanssa, siten että molemmat näkemykset on otettu huomioon eikä niistä ole tarvittu poiketa kuin muutamassa kohdin eikä niissäkään huomattavissa määrin.

Ehdotus rantaosayleiskaavaksi on valmistunut syksyllä 2012. Ehdotukseen on otettu mukaan myös viranomaisneuvotteluissa esille tulleet seikat.

Tämä rantaosayleiskaava on oikeusvaikutteinen ja sitä voidaan käyttää suoraan rakennusluvan myöntämisen perusteena.

6.1.2 Pohjakartta

Rantaosayleiskaavan suunnittelussa on käytetty maanmittauslaitoksen ylläpitämää vektorimuotoista maastotietokantaa ja kiinteistörekisterikarttaa. Kaavasunnittelu on tapahtunut ATK-pohjaisesti MapInfon karttaohjelmalla ja myöhemmin AutoCad / NovaPoindin AreaPlanning -ohjelmistolla.

6.1.3 Kokonaisrakenne ja mitoitus

Pielisen ja Lautiaisen mannerrannat ovat jo varsin tiheään loma-asutettuja. Maaperältään ne ovat kivikkoisia ja karuja. Maanviljelysmaisemat luovat vaihtelua muuten metsäisten (väliin hakattujenkin) vaarojen järvimaisemaan.

Lähes kaikki saaret on jo rakennettuja ja ne on tunnustettu rakennuspaikkoina yleiskaavassa.

Rantaosayleiskaava-alueen mitoitus on perustunut vuonna 1993 valtuuston hyväksymään mitoitusohjeisiin. Kaavoitustyön aikana mitoitus on kuitenkin maanomistajien kanssa käytyjen neuvottelujen myötä noussut mitoitusvälin yläpäähän. Mitoitus on käyty läpi vuoden 1959 vallinneen tilajaon mukaisesti omistusyksiköittäin. Myöhemmässä vaiheessa, mikäli omistusyksikköjako on tullut muutoksia, on muutokset otettu huomioon ja rakennusoikeudet jaettu uusien maanomistajien kesken tasapuolisesti suhteessa mitoitusrantaviivan pituuteen.

Rantaosayleiskaava-alueen rantavyöhykkeelle on kaavassa varattu rakennusoikeutta yhteensä 100 rakennuspaikalle, joista rantaan rajoittuvia on 86 kpl (uusia 29 kpl) ja kauempana rannasta on rakennuspaikkoja 14 kpl, joista uusia 5 kpl.

Rantaviivaa kohden tulee noin 3,4 rakennuspaikkaa luonnollista rantaviivakilometriä kohti ja noin 5,5 rakennuspaikkaa muunnettua rantavyöhykekilometriä kohti.

Vyöhykkeittäin yleiskaavan mitoitus on seuraava:

Suunnittelualue on jaettu kolmeen vyöhykkeeseen.

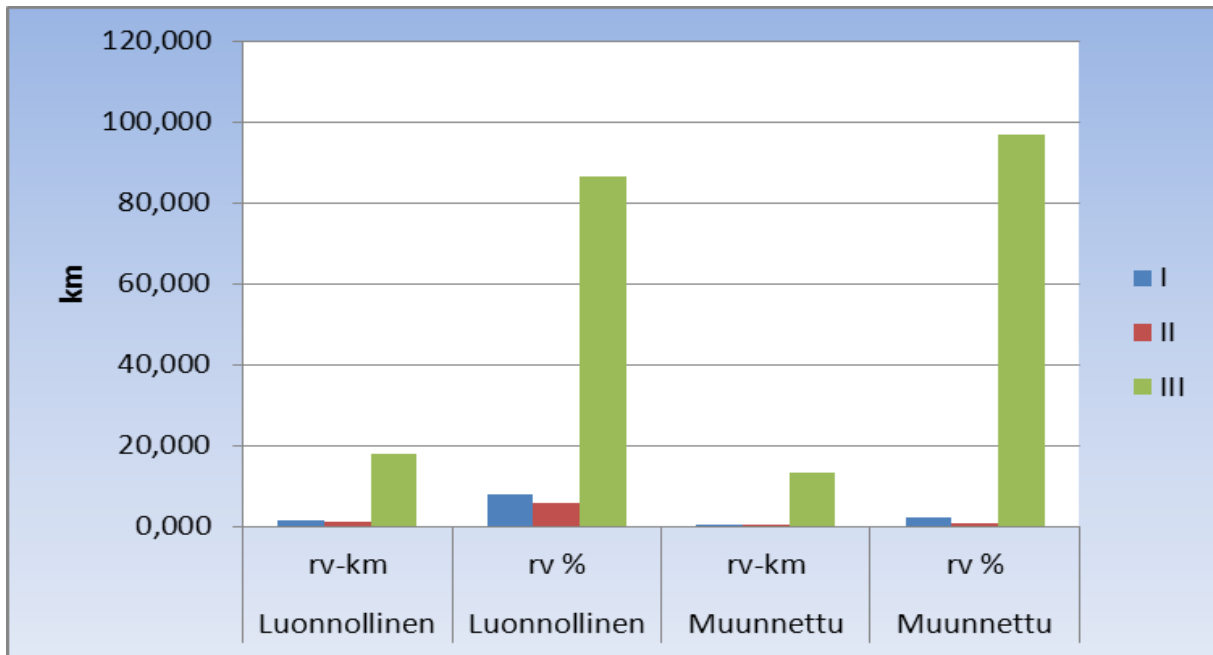
- I Saaret alle 1 ha;
- ei yleensä muodosta uutta rakennusoikeutta (olemassa olevat tunnustetaan)
- II Saaret yli 1 ha;
≤ 40 %; 3 – 4 las/mrv-km,
- pinta-ala (ha) 2 - <4 4 - <7 7 - <10
- rakennusoikeus (las): 1 2 3
- rakennuksen kerrosala enintään 80 m²
- III Luontosuhteiltaan tavanomainen vyöhyke (mantereet noin 200 m vyöhyke):
≤ 40 %; 4 – 6 las/mrv-km,
- RA rakennuksen kerrosala enintään 210 m², josta rantasauna 30 m² ja
päärakennuksen välittömässä läheisyydessä vierasmaja 30 m².
- AO rakennusten rakennuspaikan yhteenlaskettu kerrosala enintään 300 m²

Merkinnät:

- 40 % = rakentamiseen käytettävä rantaviivan osuus
- 2 – 4 las = loma-asuntojen lukumäärä
- 10 – 20m = rantaviivan pituus
- mrv-km = muunnettua rantaviivakilometriä

vyöhyke	luonnollinen rv-km	luonnollinen rv %	muunnettu rv-km	muunnettu rv %
I	1,622	7,8	0,298	2,2
II	1,192	5,7	0,109	0,8
III	18,045	86,5	13,148	97,0
Yhteensä	20,859	100,0	13,555	100,0

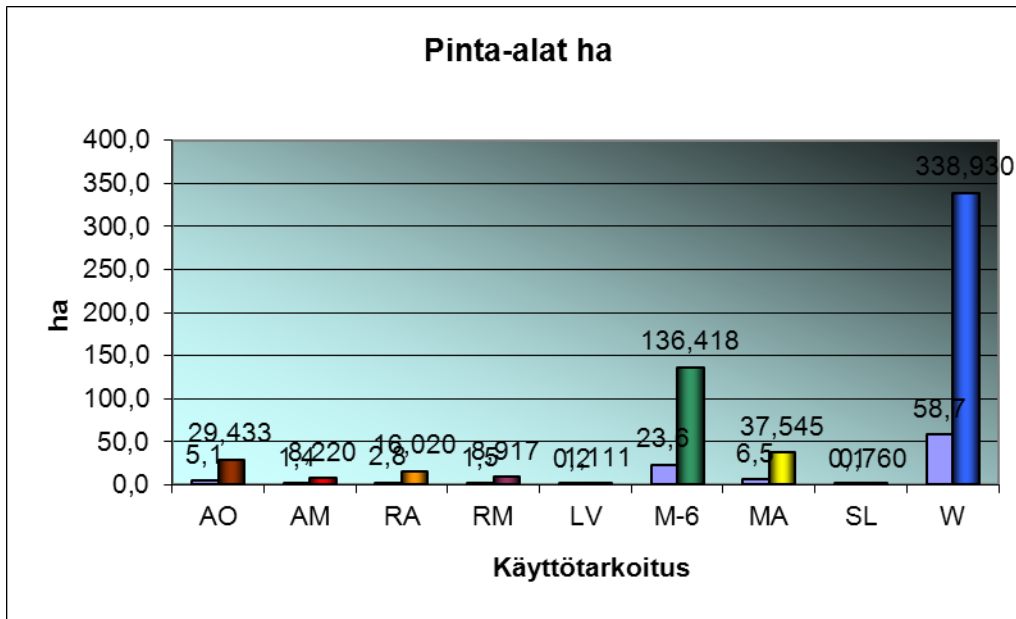
Kuva 27: Rantaviivalaskelma

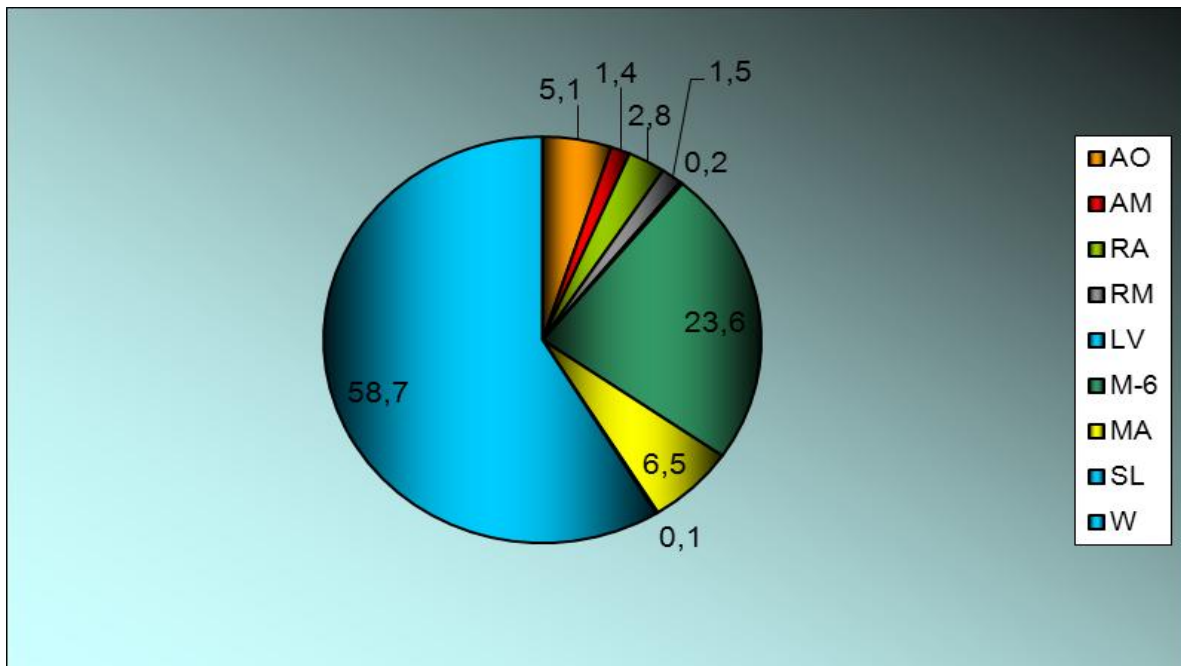
Kuva 28: Rantaviivojen pituudet

AO	29,433
AM	8,220
RA	16,020
RM	8,917
LV	1,111
M-6	136,418
MA	37,545
SL	0,760
W	338,930
Yhteensä	577,354

Kuva 29: Alueiden pinta-alatilasto

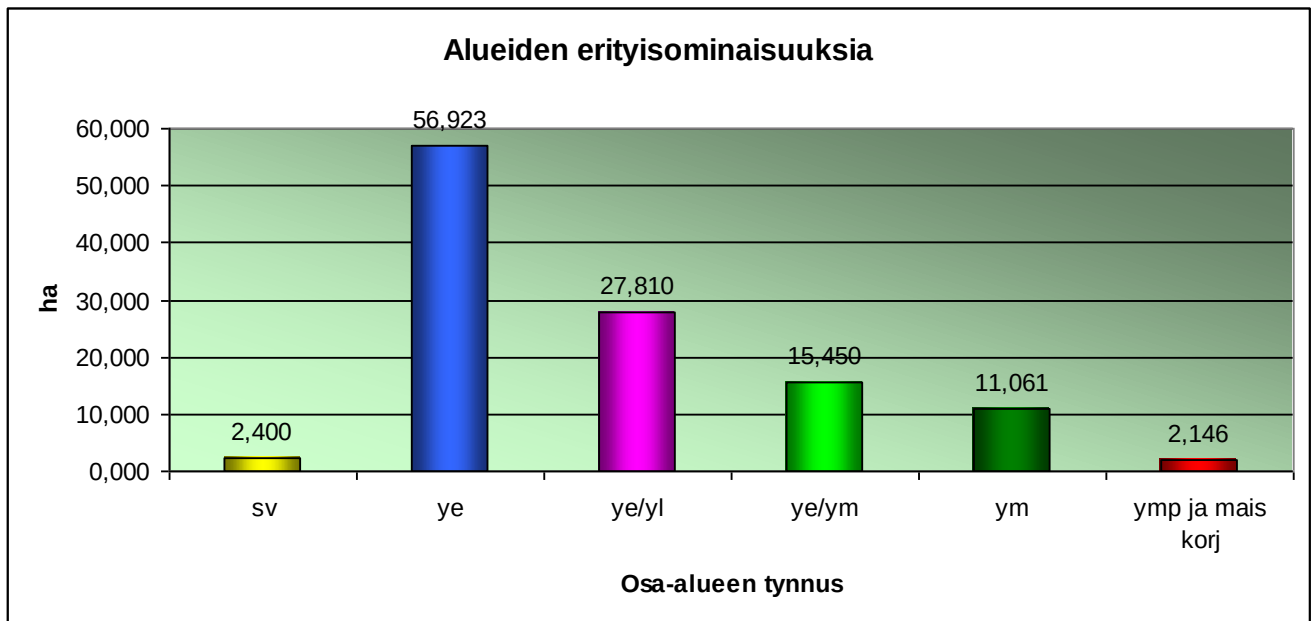

Kuva 30: Alueiden pinta-alat ha:na

Kuva 31: Alueiden pinta-alaprosentit

Yleiskaava-alueeseen sisältyy eri alueille niiden erityisominaisuuksia, joille on annettu kaavassa omat määräyksensä. Alueet ovat määräytyneet luonto- ja maisemakartoituksista. Alueita on yhteensä 115,790 ha. Joiltakin osin on jouduttu poikkeamaan luonto- tai maisemakartoituksen aluerajauksesta, koska muutoin ei olisi saatu mahdutettua rantarakennusoikeuksia kyseiselle tilalle.

Kuva 32: Alueiden erityisominaisuuksien pinta-alat

RAKENTAMISEN MÄÄRÄ:

Lautiainen (Länsiranta):

Käyttötarkoitus	jo olevat	uudet	yht.
AO	3	2	5
AM	1	-	1
RA	2	-	2
RM	4	2	6
Yhteensä	10	4	14

Lautiainen (itäranta ja saaret):

Käyttötarkoitus	jo olevat	uudet	yht.
AO	7	10	17
AM	1	-	1
RA	17	3	20
RM	0	0	0
Yhteensä	27	11	38

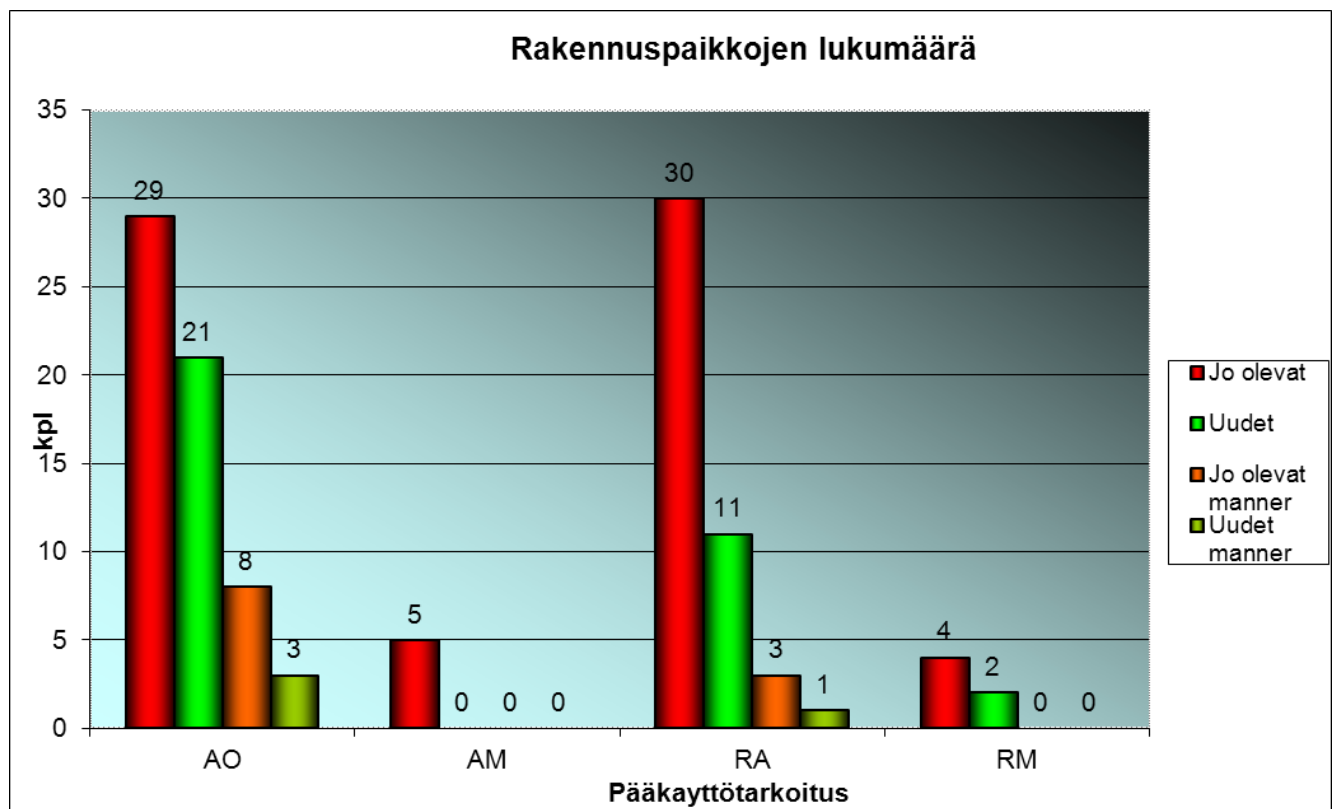
Vinkerranta:

Käyttötarkoitus	jo olevat	uudet	yht.
AO	19	10	29
AM	3	-	3
RA	9	10	19
RM	-	-	-
Yhteensä	31	20	51

Yhteensä koko suunnittelualue:

Käyttötarkoitus	jo olevat	uudet	yht.
AO	29	22	51
AM	5	-	5
RA	30	11	41
RM	4	2	6
Yhteensä	68	35	103

Kuvat 33-36: Rakentamisen määrä alueittain OK

Kuva 37: Rakennuspaikkojen lukumäärä

Yleiskaava-alueella on yhteensä 103 rakennusta, joista uusia on rantavyöhykkeellä 32 kpl ja sisämaassa 4 kpl. Rakennuksista aiemmin rakennettuja on rantavyöhykkeellä 59 kpl ja 11 kpl sisämaassa. Rantavyöhykkeen vesirajaan on vahvistettu omarantaisia (AO ja RA) rakennuspaikkoja yhteensä 91 kpl.

6.1.4 Kuvaus alueittain ja toimialueittain

6.1.4.1 Yleiskaavamerkinnot ja määräykset:

Rasteri- ja viivamerkinnot, jotka ilmaisevat kaavan osa-alueen erityisominaisuuksia:

■ ■ ■ Ohjeellinen tai vaihtoehtoinen tielinjaus

Alueiden käyttötarkoitukset ja yleiskaavamääräykset:

Erillispientalojen alue.

Maatilojen talouskeskusten alue.

Loma-asuntoalue.

Rakentamismääräys:

- Alueelle rakennettaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota rantakasvillisuuden säilymiseen ja rantaa rajaavan puuston säilyttämiseen

Matkailupalvelujen alue.

Rakentamismääräys:

- Alueelle saa rakentaa enintään kuusi matkailupalvelujen majoitusrakennusta tarpeellisine talusrakennuksineen, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 1500 m².

Suunnittelumääräys:

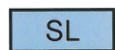
- Alue on varattu yhteisrantaiseksi matkailupalvelujen alueeksi, jonka rakentaminen edellyttää suunnittelutarveratkaisua.

Venevalkama-alue.

Suunnittelumääräys:

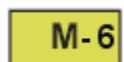
- Alueelle saa sijoittaa kalastusta ja veneilyä sekä uimarantaa palvelevia rakennuksia, rakennelmia ja laitteita.

Luonnonsuojelualue.

Suunnittelumääräys:

- Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Rakentamismääräys:

- Maankäyttö- ja rakennuslain 41 § 1 mom:n nojalla määrätään, että 200 metrin levyisellä keskivedenkorkeuden mukaisella rantavyöhykkeellä kielletään pysyvä rakentaminen ja rakennelmien tekeminen (eli alueella ei ole rakennusoikeutta, koska rakennusoikeus on siirretty AO, AM, RA, RM -alueille).

Suunnittelumääräys:

- Hakkuissa ja metsänhoitotoissa tulee alueella noudattaa rantametsiin sopivia hakku- ja hoitotoimenpiteitä. Rakennuspaikkojen välittömässä tuntumassa ei saa suorittaa maisemakuvaa oleellisesti muuttavia hakku- ja hoitotoimenpiteitä.

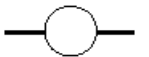
Maisemallisesti arvokas peltoalue.

Suunnittelumääräys:

Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.

W

Vesialue.

Kohde- ja viivamerkinnot sekä yleiskaavamääräykset: Pääsytie. Moottorikelkkailureitti. Johto tai linja. (j=viemäri, v=vesijohto, z=pääsähkölinja)

+2RM-
2/115:2

Luku ennen RM -merkintää osoittaa tilalta kauttaviivan jälkeen mainitulle tilalle siirrettyjen rakennuspaikkojen määrän.

-2RM-
2/115:2

Luku ennen RA -merkintää osoittaa tilalle kauttaviivan jälkeen mainituilta tiloilta siirrettyjen rakennuspaikkojen määrän.

ym

Ohjeellinen osa-alue, jolla merkittäviä maisemallisia arvoja
Maankäyttö- ja rakennuslain 41 § 2 mom:n nojalla osa-alueella kielletään maankamaran ottaminen, puun kaataminen, rakentaminen ja rakennelmien tekeminen sekä toiminnot, jotka vaarantavat osa-alueen maisemallisia arvoja.

ym/yl

Ohjeellinen osa-alue, jolla on merkittäviä maisemallisia ja linnuston kannalta merkittäviä arvoja.
Maankäyttö- ja rakennuslain 41 § 2 mom:n nojalla osa-alueella kielletään maankamaran ottaminen, puun kaataminen, rakentaminen ja rakennelmien tekeminen sekä toiminnot, jotka vaarantavat osa-alueen maisemallisia arvoja.

yl

Ohjeellinen osa-alue, jolla on ekologian tai linnuston kannalta merkittäviä luonnonsuojelullisia arvoja.
Maankäyttö- ja rakennuslain 41 § 2 mom:n nojalla osa-alueella kielletään rakentaminen ja rakennelmien tekeminen sekä toiminnot, jotka vaarantavat osa-alueen luonnonsuojelullisia arvoja.
Osa-alueella liikkuminen ja maihinnousu on kielletty 15.5-15.7 välisenä aikana.

ye

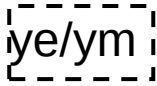
Osa-alue, jolla on eläimistön kannalta merkittäviä luonnonsuojelullisia arvoja.
Maankäyttö- ja rakennuslain 41 § 2 mom:n nojalla osa-alueella kielletään rakentaminen ja rakennelmien tekeminen sekä toiminnot, jotka vaarantavat osa-alueen luonnonsuojelullisia arvoja.

ye/yk

Ohjeellinen osa alue, jolla on eläimistön ja kasviston kannalta merkittäviä luonnonsuojelullisia arvoja.
Maankäyttö- ja rakennuslain 41§ 2 mom:n nojalla osa-alueella kielletään rakentaminen ja rakennelmien tekeminen sekä toiminnot, jotka vaarantavat osa-alueen luonnonsuojelullisia arvoja.

ye/ym/yk

Ohjeellinen osa alue, jolla on maisemallisia sekä eläimistön ja kasviston kannalta merkittäviä luonnonsuojelullisia arvoja.
Maankäyttö- ja rakennuslain 41§ 2 mom:n nojalla osa-alueella kielletään rakentaminen ja rakennelmien tekeminen sekä toiminnot, jotka vaarantavat osa-alueen luonnonsuojelullisia arvoja.

Ohjeellinen osa alue, jolla on elämistön ja maiseman kannalta merkittäviä luonnonsuojelullisia arvoja.

Maankäyttö- ja rakennuslain 41§ 2 mom:n nojalla osa-alueella kielletään rakentaminen ja rakennelmien tekeminen sekä toiminnot, jotka vaarantavat osa-alueen luonnonsuojelullisia arvoja.

rs

Ohjeellinen rantasaunan rakennusala, jolle saa rakentaa enintään 25 m²:n suuruisen rantasaunan.

sr1

Rakennuslainsäädännön nojalla suojeltava alue/rakennus/rakennuksia.

Rakentamismääräys:

Rakennuksissa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden, käyttötarkoituksen muutosten sekä täydennysrakentamisen ja alueella tehtävien toimenpiteiden tulee olla sellaisia, että alueen rakennushistoriallisesti/kulttuurihistoriallisesti/maisemallisesti arvokas luonne säilyy. Alueella ei saa tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat sen/niiden suojeluarvoa

sm1

Muinaismuistolainsäädännön nojalla suojeltava kohde.

Suojelumääräys:

Alueella sijaitsee muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Peltoviljely, laiduntaminen ja metsätalous on sallittua. Metsän äestys on kuitenkin kielletty. Kaikista muista aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava Museoviraston kanssa.

sm2

Suunnittelusuositus:

M-6-alueella oleva 1800-luvun puoltaväliä nuorempi talon perustan säilyttäminen on suotavaa, vaikkakin jäännöstä ei ole arvioitu muinaisjäännökseksi.

Alueella jo oleva asuin-/ lomarakennus.

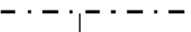

Alueelle sijoitettavan uuden asuin- / lomarakennuksen ohjeellinen sijoituspaikka.

Piirtämistekniset merkinnät:

Yleiskaava-alueen raja.

Ranta-asemakaava-alueen raja.

Alueen raja.

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

NURMES

Kunnan nimi.

VINKERRAN Kunnanosan nimi.

|

6.1.4.2 Yleiskaavan erityismääräykset:

Rakentamisen yleiset perusteet

Rantavyöhykkeen (enintään 200 metrin vyöhyke rantaviivasta) rakennusoikeus tilakohtaisesti on osoitettu AO-, AM, RA- ja RM -alueille. Rantavyöhykkeelle osoitetuille rakennuspaikoille rakennusluvut voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella ilman ranta-asemakaavaa (MRL 72.1 §).

Maankäyttö- ja rakennuslain 43 § 2 mom:n nojalla määrätään, että yleiskaava-alueella, lukuun ottamatta maa- ja metsätalousalueita, ellei kaavassa ole toisin määrätty, ovat ilman maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä tarkoitettua lupaa kiellettyjä maisemaa muuttavat maanrakennustyöt, puiden kaataminen tai muut näihin verrattavat ympäristön luonnetta muuttavat toimenpiteet (*toimenpiderajoitus*).

Alueiden rakentamisessa noudatetaan kaupungin rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin määrätty.

Metsänhoidossa tulee noudattaa metsälaissa määrättyjä periaatteita, ellei kaavassa ole toisin määrätty.

Kaava-alueella olevia kaikkia lähteitä koskee vesilain 2. luvun 11 §, vaikka lähteitä ei olisikaan merkitty kaavakarttaan.

AO-, AM-, RA- ja RM -alueiden määräyksiä

Muodostettavan uuden rakennuspaikan vähimmäiskoko tulee olla vähintään 3000 m² ja ranta-alueilla 3500 m², mikäli kiinteistö voidaan liittää yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, voi rakennuspaikan pinta-ala olla pienempi kuitenkin vähintään 2500 neliömetriä.

Asuinrakennusten etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla AO, RA ja RM -alueilla vähintään 35 m, mikäli maasto- ja maisemalliset olosuhteet eivät muuta edellytä. AO ja RA -alueilla kullakin rakennuspaikalla rakennusten lukumäärä saa olla enintään 3 – 4 kpl. (Rakennukset tulisi sijoittaa niin korkealle, että niille voi aiheutua vahinkoa vasta sellaisesta tulvasta, jonka arvioidaan esiintyvän keskimäärin kerran 100 - 200 vuodessa <http://www.kuntaliitto.fi/yhdysk/yhdhome1.htm>)

Erillispientalojen alueelle (AO) saa sijoittaa enintään 1½ kerroksisia asuinrakennuksia. Rakennuspaikan yhteenlaskettu rakennusoikeus saa olla enintään 300 k-m².

Maatilojen talouskeskusten alueella (AM) olemassa oleviin rakennuksiin ja huonokuntoisten rakennusten paikalle rakennettaviin uudisrakennuksiin saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia sivuelinkeinoja palvelevia toimintoja. Maatilan päärakennuksen lisäksi saa rakentaa yksiasuntoisen asuinrakennuksen, jonka rakennusoikeus on 200 k-m² sekä sen lisäksi saa rakentaa maatilatalouden harjoittamiseen tarkoitettuja tuotanto- ja talousrakennuksia siten, että kaikkien rakennusten yhteenlaskettu rakennusoikeus saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta ja enintään 500 k-m².

Loma-asuntoalueet (RA) on tarkoitettu pääasiassa omarantaisia loma-asuntoja varten. Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa enintään $\frac{1}{2}$ kl tai $1\frac{1}{2}$ -kerroksisen loma-asunnon ja rantasaunan sekä muut tarpeelliset talousrakennukset. Rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 250 k-m^2 jakautuen siten, että rantasauna 30 k-m^2 ja vierasmaja loma-asunnon välittömässä läheisyydessä 30 k-m^2 . Rakennuksen kerrosalaa ja kerroslukua määriteltäessä on otettava huomioon rakennuspaikan koko, rakennuksen etäisyys rantaviivasta, maaston kaltevuus ja rakennuksen maisemaan soveltuvuus.

Matkailupalvelujen alueella (RM) kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa enintään $\frac{1}{2}$ kl tai $1\frac{1}{2}$ -kerroksisia rakennuksia ja rantasaunoja sekä muita tarpeellisia talousrakennuksia. Rakennuspaikan päärakennusten yhteenlaskettu määrä saa olla enintään sama kuin kaavassa on osoitettu ja kaikkien rakennusten yhteenlaskettu rakennusoikeus saa olla 10 %.

Uudisrakennuksen etäisyyden valtateiden keskilinjasta tulee olla vähintään 150 metriä ja rautatien ja kantatien keskilinjasta tulee olla vähintään 100 metriä, elleivät rinnakkaistiejärjestelyt tai edulliset luonnonolosuhteet muuta aiheuta, kuitenkin vähintään 45 dB melualueen ulkopuolelle (nykyisillä liikennemäärillä se on noin 65 - 70 metriä tien keskilinjasta).

Rakennuspaikat tulee muodostaa siten, ettei kantatielle synny uusia kiinteistökohtaisia yksityistieliittymiä.

Rakennusten tulvavaikutuksille arkojen rakenneseosien ja talousvesien imeytysalueiden alin sallittu korkeus N60-järjestelmässä on +96,10. Imeytyksestä ei saa olla haittaa omalle eikä naapurin talousvesilähteelle.

Asuinrakennukseen liittyvä erillinen kerrosalaltaan enintään 30 m^2 :n suuruinen sauna- ja talousrakennus voidaan sijoittaa vähintään 15 m:n etäisyydelle keskiveden mukaisesta rantaviivasta. Rakennuspaikkaan liittyvän erillisen enintään 10 m^2 :n suuruisen grillikatoksen saa sijoittaa maalle vähintään 10 m:n etäisyydelle rantaviivasta.

Rakennuspaikkaan liittyvän erillisen enintään 10 m^2 :n suuruisen grillikatoksen saa sijoittaa maalle vähintään 10 m:n etäisyydelle rantaviivasta.

Rakennusten tulisi olla harjakattoisia ja ikkunoiden monijakoisia.

Asuinrakennusta varten tulee olla riittävästi laadultaan soveltuvaa talousvettä.

Jätevesiä ja jätteitä koskevat määräykset

Jätevesien käsittelyssä noudatetaan Nurmeksen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä, ja jätteiden käsittelyssä ja keräyksessä Nurmeksen kaupungin yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Jätteiden ja jätevesien käsittelystä tulee olla rakennuslupahakemuksessa asianmukaisesti selvityksiin perustuva suunnitelma.

Rakennusten ympäristöön sopivuus ja maisema

Rakennusten ja rakenteiden tulee sopeutua malliltaan, materiaaleiltaan, mittasuhteiltaan ja väriykseltään luonnon- ja kulttuurimaisemaan eikä niitä saa sijoittaa avoimille ranta- ja

peltoalueille. Uudet rakennukset on pyrittävä sijoittamaan olemassa olevien rakennusten ja rakennusryhmän yhteyteen ja maisemoimaan istutuksin.

Maisemaa tulee käsitellä siten, että alueiden ominaispiirteitä ei olennaisesti muuteta. Luonnontilaista rantaviivaa ei saa muuttaa tai siirtää kaivamalla, louhimalla tai pengertämällä.

Rakentaminen ja liikennöinti

Rakennettaessa ranta-alueelle, jolle ei voida järjestää tieyhteyttä, tulee rakennusluvan hakijan osoittaa ennen luvan myöntämistä käyttökelpoinen venevalkama tai jokin muu kulkuyhteys, johon hakijalla on pysyvä käyttö- ja rasiteoikeus.

Teiden ja sähkölinjojen sijoittamisessa on maasto-olot ja maisemalliset arvot otettava huomioon siten, ettei tie- tai sähkölinjaus aiheuta laajalle näkyviä haitallisia muutoksia järvi- tai muuhun maisemaan.

Ennen rakennuslupien myöntämistä on valta-, kanta- ja yhdysteiden varteen sijoittuville uusille rakennuspaikoille saatava liittymälupa.

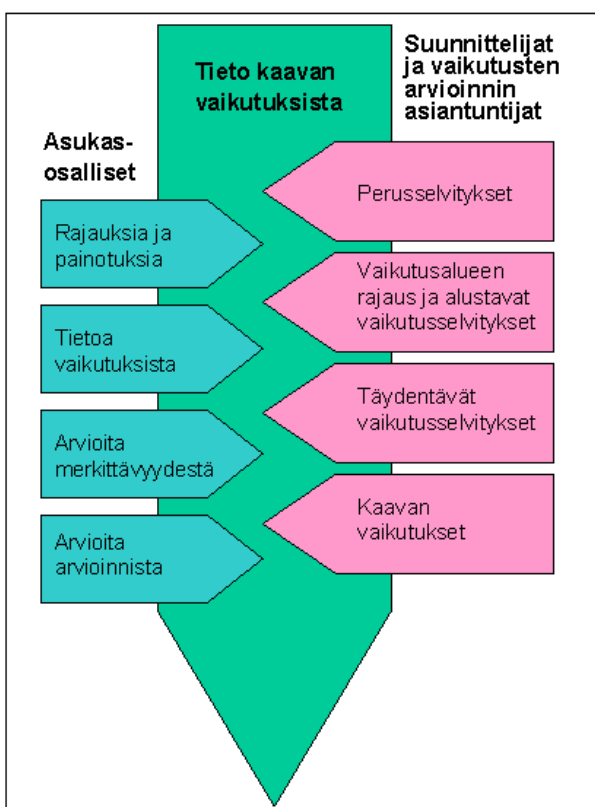
7. Yleiskaavan vaikutukset

7.1 Arviointimenetelmät

Rantaosayleiskaavan suunnittelutyössä on pyritty vuorovaikutteisuuteen ja laaja-alaiseen yhteistyöhön osallisten ja eri intressiryhmien kanssa. Keskusteluissa ja neuvotteluissa ja erityisesti viranomaisneuvotteluissa esiin tulleet näkökohdat on pyritty ottamaan huomioon. Yleiskaavan vaikutusten arviointi on ollut kiinteä osa kaavaprosessia ja sen avulla on pyritty välttämään kokonaisuuden kannalta huonoja ratkaisuja. Perustietojen keruuvaiheessa ja tavoitteiden asettelussa on suunnittelutilannetta tarkasteltu yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, luontoon, maisemaan, liikenteeseen, teknisen huollon

järjestämiseen, talouteen, terveyteen, sosiaalisiin oloihin ja kulttuuriin. Eri intressiryhmiltä, maanomistajilta ja muilta osallisilta on tiedusteltu näkemyksiä ja toiveita

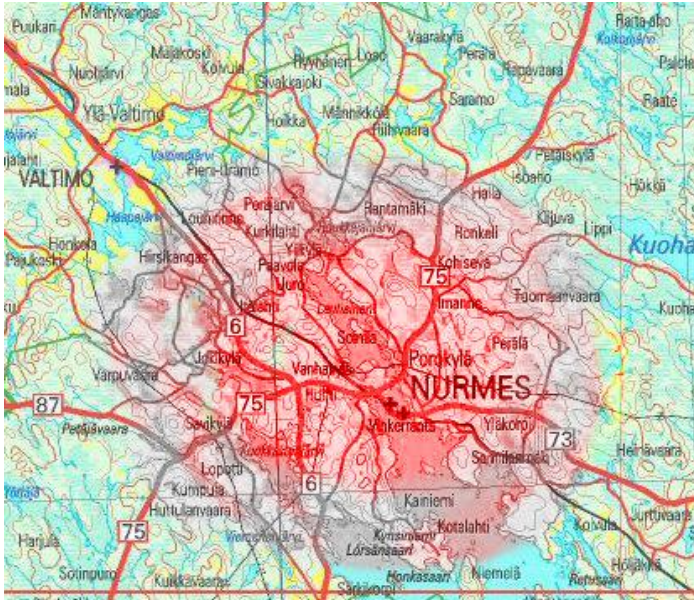
Asiantuntijoiden ja asukasosallisten roolia vaikutusten arvioinnissa on kuvattu kuvassa 38.

Kuva 38: Asukasosalliset vaikutusten arvioinnissa

Lähde: Kuva 38 ympäristöministeriön [www-sivuilla](http://www.sivuilla)

Yleiskaavan vaikutusalue on ensisijaisesti ko. rantavyöhykkeet, mutta vaikutusta on myös koko keskustaajamalle.

Kuva 39: Vaikutusalue

7.2 Ympäristövaikutukset

7.2.1 Luonnonympäristö

Rakentamisen vaikutukset luonnonympäristöön ovat useimmiten haitallisia. Haitallisia vaikutuksia on voitu kuitenkin vähentää taikka välttää ne kokonaan, kun toteutetaan hallittua alueidenkäytönsuunnittelua. Vastakohtana tälle tilanteelle on se, että rakentaminen ja alueiden käytön suunnittelu tapahtuu ilman luontoarvoja huomioon ottavaa kokonaistarkastelua. Yleiskaavoituksen yhteydessä tehtyjen luontoselvitysten pohjalta on eri aluevaraukset suunniteltu siten, että luonnonympäristöön kohdistuvat haitat ja muutokset jäisivät mahdollisimman vähäisiksi. Tosin joissakin kohdin on jouduttu poikkeamaan maisema- ja luontokartoituksista. Poikkeamiset ovat olleet kuitenkin vähäisiä.

Ympäristön häiriötekijöitä on pyritty rantaosayleiskaavoituksessa vähentämään antamalla luontosuhteiltaan taikka maisemallisesti herkille alueille taikka kulttuurin kannalta tärkeille kohteille omat käyttötarkoituksensa ja ohjeensa taikka suojelumääräyksensä, kuten:

- luonnonympäristön suojelu (mm. ye- ja ym -alueet)
- maisemansuojelulle (mm. ym -alueet)
- vesiensuojelulle (mm. jätevesien käsittely)
- maisemaa muuttaville maanrakennustöille (mm. maanmuokkaus ja -täyttö, ojitus)
- metsien käsittelylle (mm. lakimetsät, suuret aukot tietyillä alueilla)
- lisäksi maisemallisesti arvokkaille peltoalueille MA on annettu omat suosituksensa alueen säilymiseksi avoimena peltoalueena.

Ympäristön häiriötekijöiden vähentäminen vaikuttaa myönteisesti kaava-alueen luonnonympäristöön ja maisemaan sekä asumis-, ulkoilu- ja virkistytymisviihtyisyyteen.

7.2.2 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Rantaosayleiskaavaratkaisun vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ovat myönteisiä, koska:

- kaava tukee Nurmeksen keskustaa kaupunkikeskustana
- kaavalla on tukevaa vaikutusta myös Puiroonkankaan alueelle.

7.2.3 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Rantaosayleiskaavaratkaisun vaikutukset rakennettuun ympäristöön ovat myönteisiä olevaa rakennuskantaa säilyttäviä ja rantarakentamista selkeyttäviä.

Kaava noudattaa maankäyttö- ja rakennuslain 1 §:n tarkoittamaa yleistä tavoitetta, jonka mukaan alueiden käyttö ja rakentaminen tulee järjestää niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästä kehitystä.

7.2.4 Vaikutukset luontoon

Rantaosayleiskaavaratkaisun vaikutukset luontoon ovat sopivassa suhteessa luonnon monimuotoisuuden ja vuorovaikutussuhteiden sekä luonnonvarojen kanssa, luontoarvot tulevat otetuksi huomioon sopeuttamalla rakentaminen siten ettei luontoarvoja heikennetä tarpeettomasti. Joissakin kohdin on hieman poikettu luonto- ja maisemakartoitusten aluevarauksista. Poikkeamiset ovat kuitenkin vähäisiä.

Kasvillisuudeltaan tai eläimistön kannalta arvokkaat kohteet tai alueet on kaavassa otettu huomioon osoittamalla niille omat alueensa ja antamalla niiden suojelemiseksi omat määräyksensä. Näin edistetään luonnon monimuotoisuuden säilymistä.

Jätevesien käsittelystä on kaavassa annettu omat määräyksensä. Kaavamääräykset näin vaikuttavat myös luonnonoloihin siten, että luontoa ei saastuteta kun rakentamisessa on noudatettava erityistä huolellisuutta jätevesien käsittelyä järjestettäessä.

7.2.5 Vaikutukset maisemaan

Rantaosayleiskaavaratkaisu vaikuttaa Pielisen ja Lautiaisen merkittävien maisemakokonaisuuksien säilymiseen. Rantaosayleiskaavassa on kauniit näköalat ja järvimaisemat pyritty säilyttämään kieltämällä kaavamääräyksellä maisemaa muuttavat toimet. Lisäksi maisemallisesti arvokkaille peltoalueille MA on annettu omat suosituksensa alueen säilymiseksi avoimena peltoalueena.

Maisemallisesti tai geologisesti arvokkaat kohteet tai alueet on kaavassa otettu huomioon varaamalla niille omat osa-alueensa ja antamalla omat kaavamääräyksensä. Maisemakysymykset ovat olleet eräs keskeinen tekijä kaava-alueita suunniteltaessa ja

kaavamääräyksiä antaessa etenkin kun rakentamisen ja rakennelmien sijoittelua on pohdittu (kuten pienin esimerkki: grillin sijoittaminen vähintään 10 metrin päähän rantaviivasta).

Kaavalla on pyritty rantarakentumisen myötä mahdollisten uusien sähkö- ja tielinjojen maisemavaikutuksia vähentämään antamalla seuraava kaavamääräys: ”Teiden ja sähkölinjojen sijoittamisessa on maasto- ja maisemalliset olot otettava huomioon siten, ettei tie- tai sähkölinjaus aiheuta laajalle näkyviä haitallisia muutoksia järvimaisemaan”.

7.2.6 Vaikutukset liikenteen ja teknisen huollon järjestämiseen

Rantaosayleiskaavaratkaisun vaikutukset maaliikenteeseen näkyvät selvimmin ranta-alueiden liikennemäärien kasvussa, koska rakennuspaikkojen lukumäärä lisääntyy. Sama koskee vesiliikennettä. Kaava vaikuttaa vesiliikenteen vilkastumiseen, koska kaavassa on varattu huomattava määrä loma-asuntoja. Rantojen rakentuessa kaavan täyteen mittaansa jokamiehen oikeudella tapahtuva rantautuminen vaikeutuu.

Rantaosayleiskaavan vaikutukset olevaan teknisen huollon verkostoon ovat vähäiset. Ei uusia suuria voimajohtolinjoja jne. Tosin rantarakentumisen myötä uusia sähkö- ja tielinjoja joudutaan kaava-alueelle tekemään. Lautiaisen itärannan rantavyöhykkeen rakennukset on kytketty Lautiaisen vesiosuuskunnan vesi- ja viemärijohtoihin. Uudet rakennukset toiminta-alueella on liitettävä vesi- ja viemäriverkostoihin.

Jätevesien käsittelystä on kaavassa annettu omat määräyksensä. Kaavamääräykset vaikuttavat rakentamiseen siten, että rakentamisessa on noudatettava erityistä huolellisuutta myös jätevesien käsittelyä järjestettäessä. Määräys lisää myös viranomaisvalvonnan tarvetta.

Vaikutukset jäävät verrattain vähäisiksi, koska uusi asutus jakautuu kolmeen eri kaava-alueen osaan siten, että Lautiainen länsiranta: vain 4 uutta rakennuspaikkaa; ei lisää juurikaan liikennettä. Lautiainen itäranta: 11 uutta rakennuspaikkaa; ei lisää liikennettä oleellisesti jakautuen noin puoleksi kahdelle yleiselle tielle. Vinkerranta: 19 uutta rakennuspaikkaa, jotka jakautuvat tasaisesti kahdelle yleisen tien osalle; ei lisää liikennettä eikä teiden kuormitusta sanottavasti.

7.2.7 Vaikutukset ihmisten terveyteen ja elinoloihin

Rantaosayleiskaavaratkaisulla vaikutukset ihmisten terveyteen ja elinoloihin ovat pääasiassa myönteisiä:

- kaavamääräyksillä on pyritty eliminoimaan terveysriskejä aiheuttavia toimia, kuten jätevesien käsittelyyn on annettu tarkat määräykset
- rantarakentaminen saadaan hallintaan ja alueelle rakentaminen vakauttaa ihmisten elinoloja, kun on tiedossa miten saa rantavyöhykkeellä toimia
- tosin tiheä rakentaminen aiheuttaa monenlaisia ongelmia ihmisten välisissä suhteissa, myöskään luonnon rauhaan hakeutuminen ei onnistu
- kaavamääräyksillä on pyritty säilyttämään luontoa ja Pielisen ja Lautiaisen kauniita maisemakokonaisuuksia, niiden on arvioitu vaikuttavan ihmisten viihtyisyyteen ranta-alueilla ja vesillä liikkumiseen

- venevalkamien määrän ja sijoittelun on arvioitu vaikuttavan ihmisten tyytyväisyyteen kunnallista hallintoa kohtaan.
- kaavaratkaisussa luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen vaikuttaa ihmisten elinoloihin myönteisesti antaen erilaisia virikkeitä ympäristössä liikkujalle.

7.2.8 Vaikutukset kulttuuriin

Rantaosayleiskaavaratkaisu vaikutukset kulttuuriin ovat yhteisön kotiseutuarvostuksen lisääntymien ja kaavaratkaisut säilyttävät kulttuuriin liittyviä perinne-, kauneus- yms. arvoja.

Kaavaratkaisulla on vaikutusta myös rakentamiskulttuuriin, koska rakentamisessa on noudatettava kaavassa määrättyjä ohjeita ja määräyksiä.

7.3 Vaikutukset talouteen

Rantaosayleiskaavaratkaisu vaikutukset yhteiskunta ja yksityiseen talouteen ovat merkittävät:

- ympäristön suojelusta huolehditaan, jolloin ympäristön puhdistamiseen ja haittojen korjaamiseen tarvittavat taloudelliset uhraukset jäävät pienemmiksi.
- kunta ja palvelurakenne kehittyvät siihen suuntaan, että ne ovat sopusoinnussa niukan kuntatalouden ja vähenevien valtionapujen kanssa.
- eri viranomaisten maankäyttöön kohdistuvien päätösten teko selkeytyy ja siten saavutetaan hallinnollisia säästöjä.
- alueiden käytön suunnittelu ohjautuu sinne missä se on ajankohtaista ja taloudellisesti kannattavinta.
- kaava edistää työllisyyttä lisääviä toimia, kun rakentaminen ja matkailu vilkastuvat.
- kaava on laadittu kunnan omana työnä, sen on tuonut säästöä kunnalle

7.4 Vaikutukset sosiaalisiin oloihin

Sosiaalisten vaikutusten sisällöstä ollaan monta mieltä. Ei ole olemassa vakiintunutta käsitystä siitä, mitä sosiaalisia vaikutuksia tässä yhteydessä tulisi tarkastella. Sosiaalisten ja terveysvaikutusten väliseen yhteyteen ja näiden vaikutusten huomioimiseen suunnittelussa ollaan kiinnittämässä entistä suurempaa huomiota ympäristövaikutusten arvioinnissa. Sosiologinen ja psykologinen terveys ovat terveyden aspekteja, joita tutkitaan sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa. Näitä tekijöitä ovat esimerkiksi turvallisuudentunne, psyykkinen hyvinvointi, yhteenkuuluvuus tai kyky säädellä tilannetta.

Lähde: Sosiaalisten vaikutusten arviointi (SVA), Monipuolisempaan suunnitteluun, Jyri Juslén, Stakes raportteja 180/1995 - Backman 1987.

Rantaosayleiskaavoituksen sosiaalisia vaikutuksia on arvioitu seuraavasti:

- elämäntapaan ja elämänlaatuun vaikutukset ovat myönteisiä, koska kaava tähtää nurmekselaisten hyvinvoinnin ja elinympäristön laadun sekä viihtyisyyden kohottamiseen

kuin myös sosiaalisten vuorovaikutussuhteiden ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien monipuolistamiseen,

- elinolosuhteisiin vaikutukset eivät niin kovin merkittäviä ole, koska fyysisen ympäristön ja ulkoisten olosuhteiden aiheuttamat muutokset ovat yleensä pieniä joskin yksittäisissä tapauksissa merkittäviä, uudisrakentaminen kohentaa elinolosuhteita
- asumiseen vaikutukset ovat myönteisiä, koska kaava tähtää terveellisten asuinalueiden valintaan alueiden käytön ja rakentamisen järjestämisessä,
- yhteisöön vaikutukset ovat myönteisiä, koska kaava ei edellytä väestön pakkomuuttoa eikä häiritse nurmekselaista ominaisluonnetta vaan kasvattaa yhteisön yhteenkuuluvuutta ja tyytyväisyyttä asuinympäristöönsä, tosin pysyväisluontoinen asuminen ranta-alueilla saattaa lisääntyä,
- luontosuhteisiin vaikutukset ovat myönteisiä, koska kaava tähtää asutuksen sopeuttamiseen luonnonolosuhteisiin sekä sovittamaan vapaa-ajan vieton ja virkistyksen toiminnot yhteen luonnon kanssa siten ettei luontoa tarpeettomasti turmella,
- väestöön vaikutukset ovat myönteisiä, koska kaava tähtää väestökadon pysäyttämiseen sekä kesäasukkaiden ja matkailijoiden lisäämiseen,
- instituutioihin vaikutukset ovat jonkinasteisia, muttei suuria, koska kaava ei ota kantaa paikallisen hallinnon järjestelyihin,
- paikalliseen talouteen vaikutukset ovat myönteisiä, koska kaava tähtää työllisyyden parantamiseen ja sitä kautta julkisen sektorin ja yksityistaloudellisten arvojen säilyttämiseen ja jopa parantamaan niitä sekä mahdollistaa eri ammattien harjoittamisen kaava-alueella,
- alueiden käyttöön ja rakentamisen järjestämiseen vaikutukset ovat myönteisiä, koska kaavalla selkeytetään alueiden käyttö ja rantarakentaminen ja siten myös niiden arvostus kohoa. Kaavoitus selkeyttää myös asuntojen ja kiinteistöjen käyttömuodot ja niiden arvo kohoa maa-alueilla, kyläkeskuksissa ja rantavyöhykkeillä,

8. Yleiskaavan toteuttaminen

8.1 Toteuttamisen vaihteellisuus

Tässä rantaosayleiskaavassa on loma-asuntoja varattu yli sen tarpeen, mitä on arvioitu tarvittavan vuoteen 2030 mennessä.

Kunnan tai valtion tärkeimmät toteuttamistoimenpiteet:

- mahdollisten uusien veneilyreittien viitoittaminen, virkistysalueiden toteuttaminen ja jätehuoltopisteiden perustaminen yhteistyössä kunta ja valtio
- rakennuslupamenettely hoituu kunnassa
- suojelualueiden lunastaminen on valtion asia, mutta tässä yleiskaavassa niitä ei ole
- maanmittaustoimitukset on valtion asia

Muu toteuttaminen kuuluu maanomistajille.

Haja-asutusluontoinen rakentaminen rantaosayleiskaavan rantavyöhykkeellä voidaan toteuttaa suoraan rantaosayleiskaavan pohjalta. Kaavassa on yksityiskohtaisesti määritelty rantavyöhykkeelle sijoittuvien rakennuspaikkojen enimmäismäärä. Rakennuspaikkojen sijainnista voidaan poiketa rakennuslupavaiheessa, mutta vain rakentamiseen osoitetun alueen sisällä.

Maa- ja metsätalousalueilla rantavyöhykkeen (vähintäänkin 200 m) ulkopuolella rakentaminen tapahtuu haja-asutusluontoisesti.

8.2 Muu suunnittelu

- tämä Nurmeksien keskustaajaman rantaosayleiskaava sisältää pääpiirteet alueen käyttämiseksi eri tarkoituksiin, kuten asumiseen, elinkeinotoimintaan, virkistykseen sekä liikennettä, vesihuoltoa ja muita yleisiä tarpeita varten.
- oikeusvaikutteinen rantaosayleiskaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa ranta-asemakaavaa taikka ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.
- ranta-asemakaavoituksen tarve kuitenkin vähenee, koska rakentaminen voi tapahtua suoraan rakennusluvin tämän rantaosayleiskaavan perusteella.
- oikeusvaikutteinen rantaosayleiskaava selkeyttää suojelu- ja virkistysalueiden sekä muiden rakentamisen ulkopuolelle jäävien alueiden tulevaa maankäyttöä.
- rantaosayleiskaavan toteuttaminen vaatii toteuttamistoimenpiteitä valtion eri viranomaisilta, kunnalta ja yksityisiltä maanomistajilta.

8.3 Epävarmuustekijät

Yleiskaavan toteutumiseen vaikuttavat seuraavat epävarmuustekijät:

- kunta- ja yksityistalouden negatiivinen kehitys. Talous on laskussa verokertymän ja valtionapujen vähentyessä. Se vähentää mahdollisuuksia toteuttaa luonnonympäristön ja rakennetun ympäristön suojelua sekä alueiden käyttöön ottamista ja rakentamista.
- väestömäärän säilyttäminen ja palveluvarustuksen turvaaminen. Väki vähenee ihmisten muuttaessa työn perään kasvukeskuksiin ja siten palvelujen käyttäjämäärä ja ostovoima vähenee. Se heikentää palveluvarustusten toteutusta ja ylläpitoa.
- työllisyyden kehittyminen. Työpaikkoja siirtyy muualle ja uusia syntyy hyvin nihkeästi. Se heikentää ihmisten toimeentuloa ja lisää poismuuttoa.
- maatalouden tulevaisuus. EU:n ja kansallisen rahoituksen tukien vähetessä maatalouden rakennemuutos vähentää maatilojen kannattavuutta ja aiheuttaa tilakuoolemia sekä väestön poismuuttoa maaseudulta asutuskeskuksiin. Ne aiheuttavat myös maaseudun ja kulttuuriympäristöjen rappeutumista sekä vaikeuttavat niiden ja perinnemaisemien hoitoa ja ylläpitoa.
- matkailun lisääntymisen toteutuminen. Yleismaailmallisesti matkailu on nousussa. Mikäli matkailun arvostus paikkakunnalla on pohjalukemissa ja markkinointi ei osu oikeaan, matkailusta saatavaksi arvioitu hyöty jää käyttämättä ja siten matkailusta saatavat tulot vähenevät ja sen kannattavuuteen kohdistuva arvostelu lisääntyy entisestään. Tällöin matkailuun suunnitellut alueet ja toiminnot saattavat jäädä toteutumatta.
- luonnon- ja rakennetun ympäristönsuojelun turvaaminen. Valtiovallan ja kunnan niukkeneva talous vähentää luonnonympäristön- ja rakennetun ympäristön suojeluun ohjattavia resursseja, jolloin yleiskaavan suojelualuevaraukset ja suojeltavaksi tarkoitettujen rakennusten suojelu saattaa jäädä toteutumatta. Maanomistajien ja kunnan välillä suhtautuminen suojeluun heikentää suojelun toteutumista.
- vesistöjen puhtaana säilyminen (rehevöitymättömyys). Maa- ja metsätalouden lannoitusten aloittaminen uudestaan ja suojavyöhykkeiden laiminlyönti sekä ojitukset lisäävät vesistöjen jätekuormaa. EU:n ympäristötukien väheneminen saattaa aiheuttaa omalta osaltaan vesistöjen jätekuorman lisääntymistä kun tukien varoin suunnitellut ja

toteutettavat laskeutusaltat ja suojavyöhykkeiden kosteikot jäävät toteutumatta. Omalta osaltaan vesien jätekuormaa lisää rantavyöhykkeiden asuttaminen.

- loma-asuntojen muuttuminen ympärivuotiseen asumiseen. Loma-asuntojen muuttaminen ympärivuotiseen asutukseen joko rakennuslupaviranomaisen luvalla taikka luvatta aiheuttaa ympäristöongelmia ja saattaa vaikeuttaa vesien suojelun toteutumista. Ilmiö lisää paineita muuttaa yleiskaavaan varattuja loma-asuntoalueita omakotiasumiseen ja siten lisää paineita vesihuollon täydentämiseen ja tehostamiseen.
- ilman puhtaana säilyminen (saasteettomuus). Kaukokulkeuman osuus happamoittavasta laskeumasta on noin 2/3, josta kolmannes on peräisin Venäjältä. Rikkilaskeuman kriittinen kuorma ylittyy jatkuvasti Nurmeksenskin alueella. Ilmiö saattaa aiheuttaa riskin ihmisen ja luonnon hyvinvoinnille, luonnonsuojelulle sekä maa- ja metsätaloudesta elantonsa saavalle väestölle taloudellisina menetyksinä.

8.4 Haittojen vähentämistoimenpiteet

Tällä rantaosayleiskaavalla pyritään omalta osaltaan ehkäisemään tai ainakin lieventämään niitä haittoja, joita on syntynyt yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, luontoon, maisemaan, liikenteeseen, teknisen huollon järjestämiseen, talouteen, terveyteen tai väestön sosiaalisiin oloihin. Erityisesti loma-asuntojen ja venevalkamien sijoittelu on pyritty tekemään siten, ettei niistä aiheudu haittaa toisilleen.

9. Seuranta ja jälkiarviointi

Rantaosayleiskaavan toteutuksen seuranta ja jälkiarviointi ovat samalla seuraavan yleiskaavoituskierroksen valmistelua.

Seurannan tavoitteena on tuottaa tietoa todellisista vaikutuksista ja selvittää, miten ennusteet ja arvioinnit vastaavat todellisuutta. Seurannan avulla selvitetään, miten haittojen vähentämistoimet ovat onnistuneet ja käynnistetään tarvittavat toimet, mikäli esiintyy ennakoimattomia tai merkittäviä haittoja.

Seurantaa suoritetaan eri selvityksin ympäristön tilasta ja kehityksestä. Mikäli muutoksia tapahtuu, määritetään, millaisia ne ovat olleet ennen toteutumista vallinneeseen tilanteeseen nähden ja mitkä tekijät aikaansaavat haitallisia muutoksia.

10. Suunnittelun vaiheet

- kaavoituksen vireille tulo; ensimmäisen kerran vuonna 1991, jolloin kaupunginvaltuusto on alustavasti päättänyt ryhtyä yleiskaavoittamaan maa-alueita eri puolilla kaupunkia ja vasta vuonna 2003 keskustajaaman yleiskaavoitustyö on varsinaisesti alkanut ja myöhemmin v. 2006 kaavoitustyö on kohdentunut rantoihin osallistumis- ja arviointisuunnitelman yhteydessä ja vielä viimeksi kaavoituskatsauksen 2012 yhteydessä
- osallistumis- ja arviointisuunnitelman tarkistus kohdentumaan ranta-alueita 7.12.2006 ja sitä on vielä 2.4.2013 tarkistettu uudelleen vastaamaan nykytilannetta.
- viranomaistyöneuvottelu 19.6.2003 koko keskustajaamaa ajatellen alueellisessa ympäristökeskuksessa ja rantojen osalta toistamiseen 4.1.2007 sekä 13.11.2007.

- Osallisten I kuuleminen (yleisötilaisuudet) rantojen osalta; Vinkerranta 29.8.2006, Lautiainen (länsiranta) 31.8.2006 ja Lautiainen (itäranta ja saaret) 5.9.2006.
- erillisselvitykset/luontoselvitykset tehty jo ennen nykyistä kaavoituspäätöstä, kuten Nurmeksen ranta- ja vesikasvillisuuskartoitus 1992 ja Lautiaisen – Nurmesejärven ja Pielisen pohjoisosan ranta-alueiden maisema- ja luontoselvitys 1996, joita täydentävä liito-oravaselvitys tehty 18.-27.4.2006 sekä rakennusten inventointi 19.3.2008.
- tavoitteet vv. 2004 – 2007 sekä tarkistettu keväällä 2012.
- vaihtoehtojen vertailu vv. 2006 – 2007 sekä tarkistus vuonna 2012
- rantaosayleiskaavaaluonnos I varsinainen luonnos 11.8.2006
- rantaosayleiskaavaaluonnos II luonnos 13.9.2007
- osallisten II ennakkokuuleminen rantojen osalta syksyllä 2007
- kaavaehdotuksen nähtävillä olo ja lausunnot vuoden 2012 kesä/syksy
- hyväksymismenettely vuoden 2013 syystalvella.

KUVA 1: NURMEKSEN RANTA-ALUETTA HAAPALAHDESTA	1
KUVA 2: YLEISKAAVOITUKSEN SUUNNITTELUALUEET ERI RANTA-ALUEILLA.....	2
KUVA 3: SUUNNITTELUALUEIDEN SIOITTUMINEN	6
KUVA 4: HAAPAPURONSUUN LUONTOKARTOITUS	10
KUVA 5: HAAPAPURONSUUN LUONTOKARTOITUSALUE.....	11
KUVA 6: LIITO-ORAVAESIINTYMÄT HAAPAPURONSUULLA.....	11
KUVA 7: AKKOSALMEN LUONTOKARTOITUS.....	12
KUVA 8: AKKOSALMEN LUONTOKARTOITUSALUE.....	12
KUVA 9: KUUSISAAREN JA KANNELNIEMEN LUONTOKARTOITUS	13
KUVA 10: KUUSISAAREN JA KANNELNIEMEN LUONTOKARTOITUSALUEET.....	13
KUVA 11: KUUSISAAREN JA KANNELNIEMEN LUONTOKARTOITUS	14
KUVA 12: VIHTASAAREN JA SEN YMPÄRISTÖN LUONTOKARTOITUSALUE	14
KUVA 13: LIITO-ORAVAESIINTYMÄT KALLIONIEMESSÄ JA MYLLYPURONSUULLA.....	15
KUVA 14: VINKERVAARAN LUONTOKARTOITUS	15
KUVA 15: VINKERVAARAN LUONTOKARTOITUSALUE	16
KUVA 16: PAJUNIEMEN LUONTOKARTOITUS.....	16
KUVA 17: PAJUNIEMEN LUONTOKARTOITUSALUE.....	17
KUVA 18: RIIHINIEMEN - LAHNALAHDEN LUONTOKARTOITUS	17
KUVA 19: RIIHINIEMEN – LAHNALAHDEN LUONTOKARTOITUSALUE.....	18
KUVA 20: LIITO-ORAVAESIINTYMÄT PAJUNIEMESSÄ	18
KUVA 21: LIITO-ORAVAESIINTYMÄT LAHNALAHDEN MANTEREELLA	19
KUVA 22: VINKERRANNALLA SIAITSEVA LUKKARISEN PIHAPIIRI 2003	19
KUVA 23: OTE MAAKUNTAKAAVAHDOTUKSESTA	21
KUVA 24: OTE NURMEKSEN KESKUSTAAJAMAN YLEISKAAVAN 1975 YLEISKAAVAKARTASTA	26
KUVA 25: OTE NURMEKSEN KESKUSTAAJAMAN YLEISKAAVAN 1975 YLEISKAAVAMERKINNÖISTÄ	26
KUVA 26: OTE NURMEKSEN KOKOKUNNAN YLEISKAAVASTA	27
KUVA 27: RANTAVIIVALASKELMA.....	32
KUVA 28: RANTAVIIVOJEN PITUUDET.....	33
KUVA 29: ALUEIDEN PINTA-ALATILASTO	33
KUVA 30: ALUEIDEN PINTA-ALAT HA:NA	34
KUVA 31: ALUEIDEN PINTA-ALAPROSENTIT	34
KUVA 32: ALUEIDEN ERITYISOMINAISSUUKSIEN PINTA-ALAT	35
KUVAT 33-36: RAKENTAMISEN MÄÄRÄ ALUEITTAIN OK.....	36
KUVA 37: RAKENNUSPAIKKOJEN LUKUMÄÄRÄ	36
KUVA 38: ASUKASOSALLISET VAIKUTUSTEN ARVIOINNINNA	42
KUVA 39: VAIKUTUSALUE	43

8. Liiteluettelo: kohtaan 12. Liitteet (Ympäristö- ja muut selvitykset)

- Rantaosayleiskaavaehdotuksen kartat ja kaavamerkinnot
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Kantatilakohtainen tarkastelu
- Rakennusten inventointi 19.3.2008, / Ritva Ruokolainen erillisenä liitteenä.
- Liikennemäärät ja nopeusrajoitukset
- Muinaisjäännösinventointi 2013
- Vastineluettelo

Nurmes 9.4.2013 / 3.7.2013

Martti Piironen

Maankäyttöpäällikkö

12. Liitteet (Ympäristö- ja muut selvitykset)

LIITTEET

13. Yleiskaavakartta ja -määräykset

YLEISKAAVAKARTTA JA -MÄÄRÄYKSET

14. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

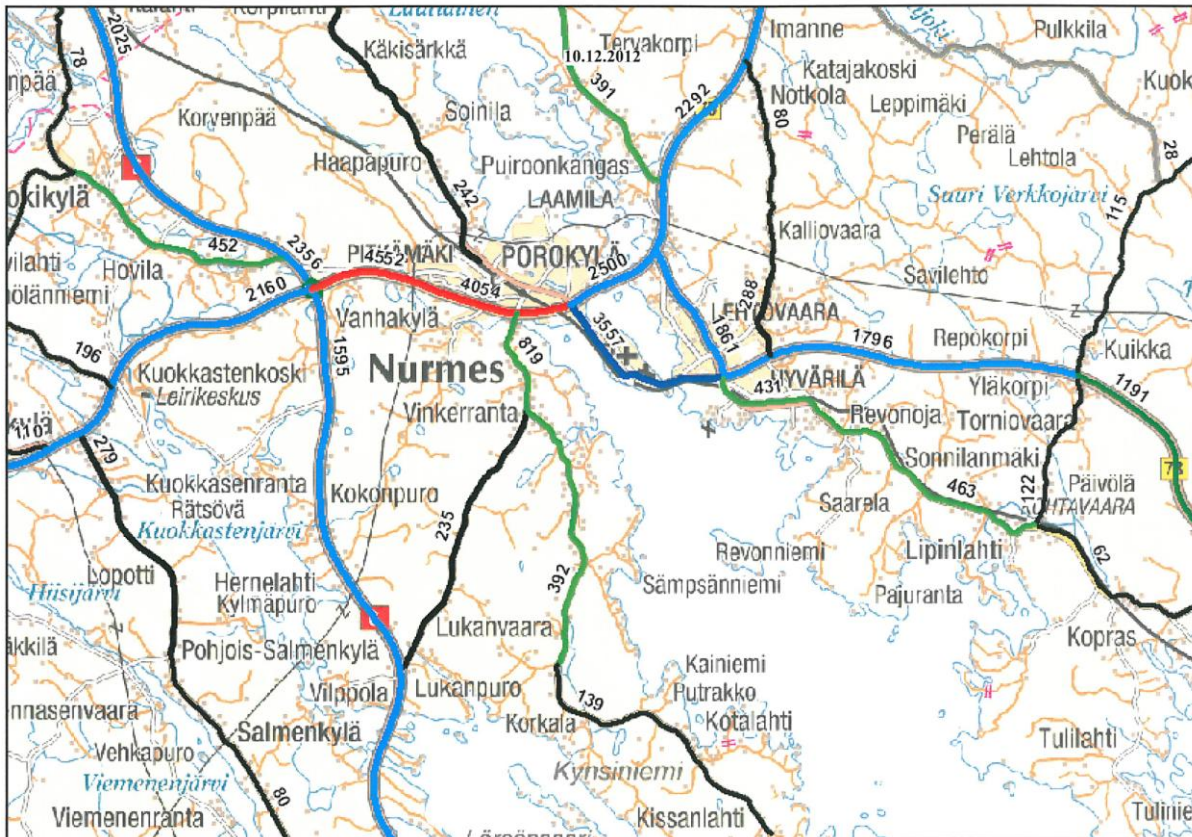
OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

16. Rakennusten inventointi

RAKENNUSTEN INVENTOINTI

17. Liikennemäärät ja nopeusrajoitukset

18. Muinaisjäännösinventointi 2013

19. Vastineluettelo